

Mesec občanov

IV 79006

20.10.1965

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Z občinske konference SZDL: delovno predsedstvo

Kaj predvidevajo gospodarske organizacije v letu 1963

Po površini predstavlja naša občina le neznamenit del celotnega okraja in sicer 0,6%, ter spada torej med manjše občine.

Po številu prebivalcev pa je med najmočnejšimi občinami, saj šteje 33.432 stalnih prebivalcev, kar je 5,5% vsega prebivalstva novega okraja; tako je naša občina na 6. mestu. Pri vsem tem pa velja omeniti še okrog 6000 začasno prijavljenih prebivalcev občine.

Po vrednosti družbenega proizvoda je naša občina v okrajnem merilu prav tako na šestem mestu (37.438.000.000), po narodnem dohodku na 1 prebivalca, ki znaša 348 tisoč dinarjev, pa se močno približuje okrajnemu povprečju.

Gospodarstvo naše občine predstavlja 78 gospodarskih organizacij, od katerih je: 15 industrijskih, 2 prometni, 2 kmetijski, 1 gozdarska, 12 gradbeniških, 10 trgovskih, 19 gostinskih, 15 obrtnih, 1 vodnogospodarska organizacija in 1 komunalno podjetje.

Iz teh podatkov vidimo, da je občina površinsko majhna, po ekonomski moči pa je nedvomno važen in močan člen v strukturi gospodarstva našega novega okraja.

Prav ta ekonomski potencial naše občine glede na potencial celotnega

okraja (saj smo po ekonomski moči med prvimi šestimi občinami izmed 27, kolikor jih zajema novi okraj) nam nalaga dolžnost, da posvetimo razvoju gospodarstva čim večjo skrb.

PREDLOGI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Gospodarske organizacije so na posebnih obrazcih sestavile v enotni obliki svoje predloge oziroma predvidevanja za leto 1963. Ti podatki, ki so jih pripravile gospodarske organizacije same, so tudi osnova tega članka.

Kot osnovni pokazatelj gibanja gospodarstva v tej razpravi je upoštevana fakturirana realizacija, ker nam ta izmed vseh trenutno dosegljivih elementov še najbolj jasno kaže razvoj neke gospodarske organizacije oziroma panoge. Res je, da na ta element lahko vpliva večanje ali manjšanje zaloga gotovih izdelkov in polizdelkov, vendar nam dosedanja praksa kaže, da so te zaloge v povprečju stalne, razen v izjemnih primerih. Pri industrijskih podjetjih pa zasledujemo prvenstveno gibanje fizičnega obsega proizvodnje.

Predvidevanja gospodarskih organizacij o povečanju realizacije oziroma proizvodnje — tako v celoti kot po posameznih panogah — so še dokaj ugodna in realna, slika pa se bistveno spremeni, ko analiziramo posamezne gospodarske organizacije. Tedaj šele vidimo, da v posameznih primerih nismo izkoristili vseh maksimalnih možnosti ter da so predvidevanja v mnogih primerih postavljena zelo previdno oziroma z določeno rezervno. Po drugi strani pa zasledimo tudi preveč optimistična predvidevanja, brez realnih osnov.

Po predvidevanjih gospodarskih organizacij naj bi se fakturirana realizacija v vseh podjetjih naše občine povečala v letu 1963 na 82.762 milijonov ali za 13% več kot v letu 1962 ob istočasnem povečanju delovne sile za 1054 oseb ali za 8%.

Pri tem pa moramo vedeti, da je bilo v letu 1962 realiziranih za 4104 milijone dinarjev investicij ter da predvidevajo podjetja za leto 1963 investicije v vrednosti 4799 milijonov dinarjev.

V celotnem gospodarstvu naše občine zavzema industrija prvo mesto, saj predstavlja nad 7 milijard njenega družbenega proizvoda 53% celotnega družbenega proizvoda.

Industrijska podjetja v naši občini predvidevajo, da bodo v letu 1963 dosegla 3160 milijonov dinarjev več fakturirane realizacije, kot pa je bila dosežena po oceni v letu 1962, tj. za 16% več. Pri tem pa bi bilo v industriji zaposlenih 275 oseb več, tj. 5% več kot lani.

Fizični obseg proizvodnje, računano po presežni vrednosti posameznih proizvodov pa naj bi bil po predvidevanjih večji za 15%.

(Nadalj. na 4. strani)

Z občinske konference SZDL

Samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi dolžnost občanov

Vsebinsko letošnje občinske konference SZDL — 29. januarja — je bila posvečena položaju in vlogi občana v komunici. O tem je podal uvodni referat predsednik občinskega odbora SZDL Miran Blaha, ki je uvodoma poudaril, naj bi bile konference v bodoče bolj delovne in konkretne kot doslej, zato bi kazalo nadaljevati prakso obravnavanja ene izmed najbolj aktualnih političnih nalog na vsaki podobni konferenci. Tako bi oblikovali svoja stališča in smernice za nadaljnji razvoj in delo samoupravnih organov in članov SZDL v njih.

Za našo občino, ki je po svoji ekonomski srednje razvita in ki zaradi specifične lege po predvidenem urbanističnem načrtu nima posebnih perspektiv za nadaljnje širjenje gospodarstva, ki pa se zaradi stanovanjske izgradnje močno povečuje (vsako leto naraste za okrog 1.700 prebivalcev), so osnovna prav vprašanja družbenega samoupravljanja in urejevanje tistih skupnih zadev, ki jih narekuje vsakodnevno življenje občanov.

Pri obravnavanju položaja in vloge občana v komunici moramo izhajati iz osnovnega ustavnega načela, da samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi dolžnost vsakega občana. Aktivna udeležba vseh občanov pri opravljanju družbenih zadev pa je tudi nujnost, če hočemo razvijati demokratične odnose in

doseči, da bodo družbena opravila enakomerno porazdeljena, da torej ne bo obremenjen z njimi le ozek krog požitvalnih občanov. Gre predvsem za to, da bi pritegnili vse občane k reševanju zadev, ki zadevajo nje same. Demokratična pravica občanov ni izčrpana z izvolitvijo predstavniškega in družbenega organa, ki naj namesto njih odloča o raznih zadevah, temveč je njihova pravica in dolžnost, da stalno spremlja družbeno življenje, da z aktivno udeležbo v vseh demokratičnih oblikah in samoupravnih organih prispeva k čim boljši, čim smotrnejši potrošnji družbenih sredstev.

Naloga SZDL je, mobilizirati čim širši krog delovnih ljudi, da bodo neposredno sodelovali v družbenem upravljanju; s tem jim bo omogo-

čeno, da bodo podrobneje seznanjeni z nalogami in raznimi predlogi ter možnimi rešitvami, da bo vsak

možne oblike in metode, da bi razpravjal o vseh važnih vprašanjih čim širši krog ljudi, da bodo ljud-

Obvestilo bralcem

■ Občinski odbor SZDL je sklenil, da se glasilo »Zbor volivcev« preimenuje v »Zbor občanov«. Sprememba naslova je potrebna zato, ker bo v smislu nove ustave in občinskega statuta zbor volivcev kot obliko neposredne demokracije nadomestil zbor občanov. Kakor dosedanja tako tudi novi naslov simbolično izraža vlogo našega lista, lista občanov, članov SZDL, ki imajo pravico in dolžnost neposredno sodelovati v družbenem samoupravljanju.

■ Apeliramo na vse člane SZDL, da se naročijo na list. V ta namen naj izpolnijo naročilnico, ki je natisnjena na 7. in 8. strani te številke v obliki dopisnice, in jo oddajo na pošto. Kolportažo lista nameravamo namreč postopoma zamenjati z dostavo po pošti. Naročnina — 160 dinarjev za vse leto — bodo pobrali tovariši člani oziroma tovarišice, ki imajo na skrbi pobiranje članarine.

Uredništvo in uprava

občan lahko samostojno odloča o najbolj smotrnih in potrebnih rešitvah. Zato pa velja razvijati vse

je povedali svoje mišljenje, pripombe in predloge, pri čemer pa jim je seveda potrebno stalno odpirati široko perspektivo socialističnega razvoja.

Odločanje občana o družbenih zadevah se začne v delovni organizaciji, kjer delavci neposredno določajo o formiranju in delitvi dohodka. Osnutek zvezne ustave izrecno poudarja, da mora organizacija dela in upravljanja v delovni organizaciji omogočati, da delavci v vseh fazah dela čimbolj neposredno odločajo o vprašanjih dela in gospodarskega položaja ter da se pri tem razvijajo oblike neposrednega odločanja v delovnih organizacijah, kot so ekonomske enote, zbori volivcev in podobno. Pri razvijanju takih oblik morajo biti aktivne zlasti sindikalne organizacije, ki naj se borijo proti vsakršnim pojavom samovolje, proti negiranju sklepov

J. V.

(Nadalj. na 3. strani)

Prva seja novega občinskega odbora SZDL

Zadnjega januarja se je sestala prvi občinski odbor SZDL na prvo sejo in si začetni program dela. Novi odbor bo delal s petimi komisijami. Izvolili so komisije za organizacijska in kadrovska vprašanja, za informacije in tisk, za družbena vprašanja, za organizacijo komunalnega sistema in komisijo za družbene službe.

ki so tudi letošnji plan sestavile »ad hoc«. Stevilke, ki naj bi predstavljale letošnji plan, so v nekaterih gospodarskih organizacijah neresno nametali na papir in take plane dostavili občinskemu ljudskemu odboru.

Nadalje so člani odbora razpravljali o preveliki birokraciji ter stroških za administracijo in najrazličnejše statistike.

Odbor je obravnaval tudi upravo vodenja zborov volivcev oziroma

zborov občanov. Enoglasno so ugotovili, da je treba vodstvo zborov izboljšati. To bodo dosegli na dva načina: s stalnim, to je enoletnim voljenim delovnim predsedstvom in s preprostejšo razlago občinske problematike. Vsi materiali, ki jih bodo obravnavali na zborih volivcev, naj bi bili volivcem oziroma občanom tako razloženi, da bi jih lahko razumeli vsi občani, ker le tako bodo mogli o njih konstruktivno razpravljati.

Iz vsebine:

Samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi dolžnost občanov

Novi občinski odbor SZDL

Junak iz Črnuč

Pritegnimo čimveč delovnih ljudi k sodelovanju v družbenem upravljanju

Gospodarske investicije v okviru družbenega plana za leto 1963 v naši občini

Vzgoja in varstvo otrok naša skupna naloga

Uveljavljanje samoupravljanja v šoli

»To je naša sola«

Kaj pa naše gostinstvo?

Fizkultura in občinski statut

Izkoriščanje brez primere

Pri izpitni komisiji Centra strokovnih šol se je 9. januarja oglašilo 19-letno gluho dekle, da bi opravilo pomočniški izpit. Ob tem pa sem zvedel nekatere stvari, ki me silijo, da vam pišem.

Izpitna komisija je takoj ugotovila, da gluho dekle ne zna pisati in da izdelka, ki ga je predložila na izpitu, ni spletla sama. (Mimogrede — spletli so ga v »Angorici«.) Potem je spregovorila deklatoru spremljevalka. In — izpit so preložili.

Člani komisije so takoj odšli k zasebni obrtnici. Navedel bom le nekaj njihovih ugotovitev:

— dekle je spalo v isti sobi kot trije pletiljni sinovi, čeprav je v sosednji sobi spala pletiljna hči sama. Pletilja je skušala zadevo omiliti — češ sinovi so še otroci. Kasneje so letnice njihovih rojstev pokazale precej drugačno sliko;

— tečajev, ki jih prireja Zveza gluhozornikov, dekle zaradi pletiljne nevednosti ni moglo obiskovati;

— pletilja je za svojo gluhozorniško vajenico prejela 7000 din (Glavni odbor zveze gluhozornikov, dekletovi starši). Vendar to pletilje ni oviralo, da ne bi zahtevala od svoje gluhozorniške vajenice, da ji v prostem času brezplačno opravi vse posle gospodinjske pomočnice. In tako dalje.

Dovolj je, če povem, da je komisija še isti dan predlagala dekletu, naj ostane v Centru strokovnih šol, kjer je še danes.

Čudno pa je, da tovariši, ki jih pošilja na obisk Glavni odbor zveze gluhozornikov, tega niso prej ugotovili.

Bojim se, da primer kljub vsestranskemu prizadevanju naše družbe ni osamljen. Vsekakor pa bi moral dobiti svoj konec pred sodiščem. Zato, ker pišemo leto 1963 in ker se borimo proti izkoriščanju človeka po človeku. Zlasti pa še proti izkoriščanju tistih, ki jih je že dovolj prizadela narava.

-vč, Bežigrad

Huda »starka zima« v Savskem naselju

Zima je letos stanovalce Savskega naselja hudo potipala, posebno tiste v stolpnici 2. Stanovalci spodnjih nadstropij pravijo, da imajo »starko

zimo« zaprto kar v stanovanjih, saj je rahla toplota centralne kurjave ne more pognati ven. Neki šaljivec iz te stolpnice pripoveduje, da bi meteorologi iz Ljubljane prav gotovo izgubili stavo z njim pri napovedi temperature v nižjih nadstropjih stolpnice 2 in morda še katere. Napovedali bi jo od +14 do +18°C, šaljivec pa bi jim dokazal, da se je živo srebro povzpelo pri nekaterih le do 8, pri nekemu pa samo do 4°C nad ničlo, in to ne v avli, ampak v stanovanjih s centralnim ogrevanjem.

V Savskem naselju, v stolpnici 2, imajo stanovalci zimo zunaj in zimo v stanovanjih. Neprijetna stvar. Pred kratkim je objavil »Ljubljanski dnevnik« novico, da imajo v Savskem naselju dve kurilnici za centralno ogrevanje v naselju. Tudi premoaga jim menda ne primanjkuje preveč. Toda kotlarne, ogrevanje in razporeditev toplote po stolpnicah — to je vprašanje zase. Res je, da se stanovalci ne razumejo kdove kaj na zapletene ogrevalne naprave v kotlarni, res pa je tudi, da bi z njimi vsekakor moral znati ravnati strokovnjak, ki jih ima na skrbi, da bi bila tako tudi spodnja nadstropja zadostno in primerno ogrevana. Tako bi se izognili marsikakemu nenapovedanemu sestanku prezbajajočih in vznemirjenih stanovalcev na stopnišču, ki drug drugemu tožijo, kako jih pesti mraz celo v lastnih stanovanjih. Mraz bi utegnil potipati tudi hišni svet in morda bi zavil še kam po Savskem naselju. Toda »komur je toplo, ga ne zebe«, pravi star ljudski pregovor... Ob sedmi uri zjutraj so bile ogrevalne cevi navadno komaj zaznavno tople, proti poldnevu so nekoliko predahnile in zvečer so zopet nekoliko ogrevale; tako dan za dnem, čeprav plačuje vsaka stranka mesečno za centralno kurjavo po 2500 dinarjev. Za kurjavo plačujemo vse leto, kar zneso skupno za enega stanovalca letno 50.000 dinarjev. Vsekakor bi si za ta denar vsak stanovalec lahko nakupil toliko kurjave, da bi imel pozimi dobro ogrevan vsaj en prostor v stanovanju in morda bi mu ostalo še kaj. Dobro je, da vsaj električna ne ponagaja prepogosto. Tako si stanovalci pomagajo s kuhalniki, nekateri pa se ogrevajo ob električni pečici. Mesečni račun za kurjavo tako seveda precej naraste.

Pravijo, da kotlarna nagaja menda že vso zimo in jo popravljajo. In preizkusna doba? Najprimernejši čas za takšne poskuse prav gotovo

ni zima z mrazom. Nekega dne je prišel te zamotane ogrevalne naprave ogledovat strokovni delavec. Ogledal si jih je, ugotovil, da je precej mrzlo, zmalaj z glavo in pri nekem ugotovil, da bo potrebno zamenjati radiator. Hm, cevi so zamazane. Prijazno se je poslovil, odšel, na zamenjavo pa najbrž pozabil. Res je hišni svet vsem stanovalcem stolpnice poslal pismena navodila za ravnanje s centralno kurjavo, vendar je bila to le rahla tolažba.

Menda imajo radi zimo in mraz smučarji in otroci, stanovalcem stolpnice 2 pa bi bila prav gotovo ljubša primerna toplota za 2500 dinarjev, in zato s premraženim srcem čakajo tople pomladi.

vč

Delo in načrti DPM na Ježici

V začetku januarja je bil v prostorih osnovne šole na Ježici prvi občni zbor Društva prijateljev mladine z Ježice. Po poročilih, v katerih so člani upravnega odbora društva poudarili pomen tega društva nasploh in dosedanje uspehe, so se udeleženci v razpravi zavzemali za to, da bi pridobili nove člane v društvo, zlasti starše otrok, ki obiskujejo osnovno šolo na Ježici. Obenem pa naj bi tudi družbene in politične organizacije ter kolektivni več prispevali za prireditve ob raznih praznikih.

Sicer pa se DPM na Ježici že sedaj lahko pohvali, da je nudilo vso pomoč pri izvedbi poučno-vzgojnih ekskurzij, pri ustanavljanju poučnih krožkov in organiziralo razna tekmovanja. Prav tako je ob vseh važnejših pionirskih praznikih, kot so dan mladosti, sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo, novoletna jelka, pustovanje, poskrbelo za primerno zabavo otrok in jih obenem tudi pogostilo. V poletnem času pa je zbiralo podatke o vseh vrstah počitniških kolonij, sklepalo pogodbe s starši in socialno šibkejšim otrokom omogočalo znižanje stroškov za te kolonije.

V bodoče bo društvo posvečalo še več skrbi vzgoji, zdravju in napredku mladine. V ta namen pripravljajo že pet izletov v povezavi z osnovno šolo in bodo seveda te izlete tudi gmotno podprli.

-nc

Na občinski konferenci SZDL, ki je bila 21. januarja t. l., so bili izvoljeni v občinski odbor SZDL naslednji tovariši in tovarišice:

Minka Banovec, učiteljica, Vlado Beznik, uslužbenec, Miran Blaha, uslužbenec, Dušan Brajnik, študent, Milan Brezovar, uslužbenec, Silvo Cebulj, uslužbenec, Vinko Dečman, delavec, Martin Golob, uslužbenec, Bojan Inkret, uslužbenec, Marjan Jeraša, radiomehanik, Nuša Kerševan, komercialistka, Viktor Korošec, orodni ključavničar, Marija Lučič-Peternel, sodnica, dr. Miklavž Pete-

lin, zdravnik, Jože Pogačnik, pravnik, Janez Rigler, uslužbenec, Božo Robida, uslužbenec, Tomaž Supančič, uslužbenec, Jelena Ščepanovič, profesorica, Jože Semrl, železničar, Sonja Sifrer, uslužbenka, France Sušteršič, novinar, Rajko Vavpotič, kmetijski tehnik, Jože Vetrovec, novinar, Boris Zibert, pravnik.

V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni:

Miro, Brenčič, uslužbenec, Hinko Polak, uslužbenec, in Mile Samaržija, uslužbenec.

Vse informacije v sprejemni pisarni

Od lanskega oktobra, ko so na naši občini odprli sprejemno pisarno — le-ta ima predvsem namen, da pojasnjuje strankam, kam in na koga naj se obrnejo, kadar imajo opravke na občini — se število strank v tej pisarni nenehno večja. Zanimivo je, da je bilo v zadnjem tromesečju lani v tej pisarni (ObLO Ljubljana-Bežigrad, Parmova 33, trakt II., soba št. 1) 8.391 strank, medtem jih je bilo samo v letošnjem 4.376. Prijazna uslužbenka Vida Vončina nam je povedala, da ima včasih kar polno sobo obiskovalcev in da bi bili za to delo potrebni vsaj dve osebi.

PRI NJEJ SMO SE npr. POZANIMALI ZA HIŠNE STEVILKE

Prosilec, ki bi rad dobil hišno številko mora napisati prošnjo, ki je oproščena takse, na njej pa mora natančno povedati, kje stanuje. To prošnjo odda v sprejemni pisarni in čez nekaj dni dobi odločbo. Na hišno številko, ki stane 750 dinarjev, pa mora počakati, saj jih na občini naročajo le po 100 nenkrat. Tako prosilec čaka na hišno številko (tablico) približno mesec ali dva.

POTNI LISTI

Tudi potne liste lahko občani dobijo na ObLO, na Parmovi 41/I, soba 20. S seboj morajo prinesiti dve sliki, ki nista starejši od šestih mesecev, dalje morebitno povabilno pismo, potrjeno, da prosilec ni v sodnem postopku (to potrjuje izda sodišče), potrjeno iz podjetja, kjer je prosilec zaposlen, da ga za dobo bivanja v inozemstvu lahko pogrešajo, moški polnoletni prosilci pa še privolenje odseka za narodno obrambo, ki ga dobijo na ObLO. Z vsemi temi dokumenti in z izpolnjenim formularjem, ki mora biti kolkovan z 250 dinarji, prosilec dobi v nekaj dneh potno dovoljenje.

OSEBNE IZKAZNICE

Kdor izpolni 16. leto starosti, je dolžan zaprositi za osebno izkaznico. To stori tako, da izpolni formular, ki ga dobi na Parmovi 41/I, soba 29. Priložiti mora 2 sliki (ne starejši od 6 mesecev), izpisek iz rojstne matične knjige in potrjeno o vpisu v državljansko knjigo, ki ju dobi v Beethovnovi ul. št. 3.

V drugi polovici letošnjega leta pa bodo začeli zamenjavati dosedanje osebne izkaznice.

Pogovor s šefom KB Bežigrad

Pred dnevi smo obiskali šefa ekspoziture komunalne banke Bežigrad. Zanimalo nas je namreč njegovo mnenje o poslovanju z lani uvedenimi žiro-računi, razen tega pa bližnja selitev bežigradske komunalne banke v nove prostore. Tovariš Anton Stritih je zelo rad odgovarjal na zastavljena vprašanja.

— Se vam zdi, da je poslovanje z žiro-računi boljše?

— Na to vprašanje ne bi mogel točno odgovoriti, vem pa, da imamo zaradi tega mnogo več dela. Pred 15. junijem 1962, takrat so namreč uvedli žiro-račune, je bilo v naši komunalni banki le osemdeset takšnih računov. Zdaj pa se je njihovo število povečalo že na okrog dva tisoč. Potemtakem je povsem jasno, da je naše delo mnogo težje.

— Seveda! Menim, da bi bilo za nas zelo ugodno, če bi zvišali vsoto, ki je potrebna za odprtje žiro-računa, od sedanjih 10.000 na 30.000 dinarjev za enkratni znesek in od sedanjih 60.000 na 100.000 dinarjev za vsoto letnih računov.

— V kratkem se boste selili. Bi hoteli povedati našim bralcem nekaj o tem?

— Selitev se je nekoliko zavlekla. Morali bi biti že sedaj v novi stavbi nasproti GR, toda stranka, ki tam stanuje, bo šele čez nekaj dni zapustila stanovanje. Potem bomo morali vse prostore še urediti, tako da predvidevamo, da bomo začeli delati v novih prostorih z mesecem marcem. Tam bomo imeli sicer eno sobo manj, toda dovršena naših novih prostorov bo večja, predvsem pa soba, v kateri bo likvidatura, tako da bodo naše stranke v eni sobi lahko opravile vse.

— Zanima nas, če boste kaj podaljšali uradne ure za stranke, ko boste v novih prostorih?

— Ne. Že sedaj komajda zmoremo vse delo, ko imamo uradne ure za stranke do enajstih. Osebe naše komunalne banke bi želelo, da bi bile te ure le do pol enajstih. Tako bi naše delo lahko vsak dan končali že do dveh, kar pa nam danes nikakor ne uspe. V zvezi s popoldanskimi uradnimi urami za stranke pa naj pripomnim, da imamo takrat zelo malo prometa, zato bo sredi še vnaprej edini dan, ko bo naša banka odprta za ljudi tudi popoldne.

— Ljudje se pritožujejo, da dobivajo zneske, ki so nakazani na njihove žiro-račune, zelo pozno. Kdo je temu kriv?

— Mi takoj obveščamo stranke o znesku, ki smo ga zanje sprejeli. Vseeno traja približno pet dni preden znesek pride od podjetja ali ustanove do nas. O tem se pač lahko prepričate po žigih na lističih, ki jih pošiljamo imetnikom tekočih računov. Naj povem še to, je dejal tovariš Stritih, da ne smemo dajati nobenih pojasnil po telefonu o vsotah na posameznih tekočih računih, ker je ta denar poslovna skrivnost. Cesto se namreč ljudje zaradi tega razburjajo, česar pa ne moremo upoštevati.

M. P.

B. S.

Junak iz Črnuč

Revolucionarna pot, ki jo je v svojem kratkem življenju prehodil narodni heroj Franc Ravbar-Vitez, se je začela v Črnučah in na Ježici. Bil je otrok primorskih beguncev, ki so se po prvi svetovni vojni zatekli v naše kraje.

Že kot vajenec se je Franc družil z naprednimi ljudmi. Posebno je nanj vplival Maks Pečar. Leta 1930 se je izučil v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani za kovinskega strugarja. Med delavci se je navzel naprednega duha. Skupaj z drugimi vajenci in delavci je agitiral za delavsko-kmečko listo pri občinskih volitvah. Bil je med ustanovitelji črnuške »Svobode« in je postal njen tajnik.

»Svoboda« je postala pod vodstvom komunistov kovačnica kadrov. Njeni člani, med njimi Franc Ravbar, so kmalu začeli žeti priznanje vsega prebivalstva. Neprestano so se učili, mnogo brali, hodili na izlete, obiskovali kino in gledališče, se ukvarjali s športom, hodili v hribe. Ustanovili so planinsko društvo Črnuče, ki še zdaj uspešno deluje. V posebnih krožkih pa so študirali marksizem in se oboroževali z revolucionarno teorijo.

Leta 1935 je oblast razpustila črnuško »Svobodo«. Člani so hoteli ustanoviti »Vzajemnost«, pa niso dobili dovoljenja. Zato so Ježičani ustanovili svojo »Vzajemnost«, vanjo pa so se vključili vsi nekdanji člani »Svobode« iz Črnuč.

Leta 1936 je bil Franc sprejet v Partijo. Takrat je bil že delavec, strugar. Udejstvoval se je pri ustanavljanju organizacij po tovarnah, leta 1939 pa je vodil organizacijo v Črnučah. Postal je tudi član okrožnega komiteja Ljubljana.

Vojna ga je zatekla blizu Zagreba kot vojaka pri letalstvu. Vrnil se je v Ljubljano in se nastanil pri Andreju Kumarju na Ježici. Bil je

namestnik sekretarja komisije za vstajo pri okrožnem komiteju, zadolžen za organizacijo v Posavju. Pri Kumarju so aktivisti poslušali radio. Tam so zvedeli za nemški napad na Sovjetsko zvezo. Takrat je Franc delal pri podjetju »Unitas« v Siški.

Že 23. junija je nemška policija iskala črnuške komuniste, ker ji je gostilničar Crnugel izročil njihov seznam. Nemci so od Italijanov zahtevali tudi aretacijo komunistov na Ježici, ki so bili na Crnugljevem seznamu. Zdej je tudi Franc Ravbar odšel v ilegalo. Čeprav je bila na Savi meja, dobro zastražena in

teško prehodna, je še dvakrat odšel na črnuško stran in se udeležil priprav za ustanovitev Rašiške čete. Sredi avgusta pa je postal vodja varnostne službe pri Varnostno-obveščevalni službi v Ljubljani.

Prvo vojno leto v Ljubljani... Po vsej deželi gre glas o junaškem mestu, ki se strnjeno upira sovražniku. Po ulicah pokajo bombe in pištole, izdajalci trepetejo. VOS obravnava z izrodki slovenskega naroda. Kdo bi preštel vse akcije, ki jih vodi, odobrava in pripravlja skromni strugar, trši od jekla, ki ga je nekaj rezal. To je bilo najslavnejše razdobje našega mesta.

Maja 1942 dobi Franc Ravbar ukaz, naj odide na osvobojeno ozemlje, v Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. Toda na Tomačevem ju skupaj z Borisom Kraigherjem zajamejo Italijani. Imela sta ponarejene osebne izkaznice, in to ju je rešilo, saj niso vedeli, koga imajo v rokah. Oba so poslani v taborišče Gonars v Furlaniji.

Tudi tam Ravbar ni miroval. S Kraigherjem sta organizirala pobeg. Skupina internirancev je skopala rov in po njem pobegnula, se srečno pretokla v Brda in našla zvezo z našimi ljudmi.

Nato čez Sočo, Trnovski gozd v Dolomite, kjer je Glavni štab, po novo nalogo. Ravbar dobi ukaz, naj prevzame funkcijo komisarja Alpske operativne cone, ki bo zajemala, ko jo bo ustanovil, Gorenjsko in Primorsko. S skupino aktivistov, ki jih je Glavni štab poslal na pomoč Gorenjcem, gre sredi novembra na pot tudi Franc Ravbar. Z njimi potuje tudi Boris Kidrič, da bi se na kraju samem prepričal o pogojih za razmah NOB na Gorenjskem.

Ko je prišel na Gorenjsko, se je Ravbar takoj z vso vnemo vrgel na delo. Stanje je bilo res kritično. Nemci so vse poletje 1942 neutrudno napadali partizane. Poraz za porazom... Padel je Zagar, nato je bila huda ofenziva na Blegoš, na II. grupo odredov. Nato Udin boršt, potem pade Gregorčič, Dolinarja,

Pritegnimo čimveč delovnih ljudi k sodelovanju v družbenem upravljanju

Nadaljevanje s 1. strani

samoupravnih organov itd. Primer samovolje v podjetju »Elektrosignal«, ko je nekaj vodilnih uslužbencev hotelo brez predhodne razprave ter odločitve v ekonomskih enotah in samoupravnih organih likvidirati oziroma združiti nekatere ekonomske enote oziroma obrate, prav gotovo ne sodi v naš sistem samoupravljanja.

PRVI POGOJ: DA SO LJUDJE OBVEŠČENI

Prvi pogoj za uspešnost delavskega samoupravljanja in gospodarjenja nasploh je, da so delavci o stvarih obveščeni in da predhodno razpravljajo o odločitvah. Lep primer za to je tovarna kovinske galanterije »Elma«, kjer o vseh važnejših zadevah delitve, gospodarjenja in razvoja delovne organizacije razpravljali vsi delavci v ekonomskih enotah, njihove predloge in mnenja pa delavski svet dosledno upošteva. Žal je v naši občini takih primerov malo.

Poleg odnosov znotraj delovnih organizacij pa bo potrebno urediti tudi odnose med delovno organizacijo in komuno, precizirati pravice in dolžnosti delovnih organizacij do skupnih potreb občine. Gre za oblikovanje zavesti delavca, da je kot občan hkrati tudi potrošnik in da je urejenost družbenih problemov izven njegovega delovnega mesta odvisna od njega samega, od njegove produktivnosti, od produktivnosti celotnega kolektiva in od tega, koliko so delavci ob delitvi dohodka zavedajo, da urejenost družbenih služb pomeni tudi del njihovega osebnega ter splošno-družbenega standarda.

Tu je tovariš Blaha omenil primer gradnje novega zdravstvenega doma, za kar se je 68 gospodarskih organizacij naše občine že leta 1961 obvezalo, da bodo prispevali večino potrebnih sredstev. Do danes pa 21 gosp. organizacij ni nakazalo za to gradnjo ničesar, 16 pa jih še ni niti podpisalo pogodbe, čeprav bo novi zdravstveni dom služil predvsem delavcem gospodarskih organizacij.

ZBORI OBCANOV

Zbori volivcev oziroma zbori občanov so ena izmed nadaljnjih najpomembnejših institucij občinske samouprave, preko katere se občani najbolj neposredno povezujejo z delom ljudskega odbora, oziroma po novem, občinske skupščine, in vplivajo na politiko občine. S sedanjim povprečno udeležbo 8 do 10 % v glavnem istih občanov na teh zborih seveda ne moremo biti zadovoljni. Udeležbe pa ne bomo povečali le z močnejšo aktivnostjo organizacij socialistične zveze, boljšim obveščanjem itd., temveč predvsem s tem, da bodo zbori postali kvalitetno boljši, da bodo na njih občani občutili, da resnično odločajo in da niso le pasivni poslušalci.

Dostikrat je nezainteresiranost in neangažiranost občanov posledica še vedno živih pojavov in primerov nedemokratskega in birokratskega urejanja za občane važnih problemov, ko se npr. na zbor občanov, seje ljudskega odbora ali svetov dajejo že vnaprej odločene zadeve, ko zbori razpravljajo o drobnih, manj pomembnih stvareh, vtem ko se o pomembnejših odloča v

ozkem krogu; ko se odločitve zborov in samoupravnih organov samovoljno menjajo (primer gospodarjenja s sredstvi komunalnega, stanovanjskega sklada itd.). Vse to vzbuja pri občanih občutek nemoči, nesigurnosti, nezadovoljstva in jih demoralizira.

Drug vzrok za premajhno zainteresiranost je še vedno premajhna obveščenosť o važnejših zadevah v obliki, ki bi bila dostopna in razumljiva povprečnemu občanu. Ni dovolj, da se družbeni plan objavi le v časopisu, potrebno bi bilo poleg obrazložitve povedati tudi druge možne rešitve, variante, na osnovi katerih bi se občani odločali.

Zbori občanov naj bi dobili večjo in samostojnejšo vlogo pri reševanju ključnih problemov občine tudi s tem, da bodo postali neodvisni od ObLO, da jih ne bo skliceval samo občinski ljudski odbor. K temu bodo nedvomno pripomogla, že v predlogu statuta naše občine navedena določila o več sklicateljih zborov občanov (poleg predsednika in občinske skupščine, še organizacije socialistične zveze in občinske skupščine, še organizacije socialistične zveze, krajevne skupnosti in 5 % občanov), kakor tudi uvedba stalnega delovnega predsedstva. Tako delovno predsedstvo, izvoljeno za eno leto, bo koordiniralo sklicovanje zborov, sestavljalo dnevni red, vodilo zbor, skrbelo za dostavo predlogov in sklepov odgovornim organom ter za njihovo obravnavo in izvršitev.

Praksa zadnjih zborov volivcev nam je pokazala, da so boljše uspeli manjši zbori po poedinih volivnih enotah, ponekod celo več zborov v eni volivni enoti. Zato bi vsekakor morali v bodoče vztrajati na principu, da se zbori občanov sklicujejo za vsako volivno enoto posebej, ne pa en zbor za celo krajevno skupnost. Isto še posebno velja za zbor delavcev v volivnih enotah za zbor delovnih skupnosti, v katerih so se doslej zbirali delavci iz več delovnih organizacij. Vsekakor bi dosegli boljše rezultate, če bi uvedli zbor delavcev v vsaki delovni organizaciji, kjer bi povezano z obravnavanjem občinske problematike lahko istočasno reševali tudi svoje notranje probleme.

USPEHI IN POMANJKLJIVOSTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Krajevne skupnosti, posebno sedanje stanovanske skupnosti na mestnem območju, so dosegle v svojem skoraj štiritletnem delovanju že lep razvoj. Vendar ugotavljamo, da je bil ta razvoj doslej precej enostranski: najbolj so se razvile servisne službe, izmed katerih so nekatere že prešle v obrtno proizvodnjo in se zategadelj sedaj združujejo in tako postajajo močnejše komunalne organizacije. Stanovanske skupnosti so precej storile v pomoči hišnim svetom, predvsem v finančnem poslovanju in vzdrževanju hiš. Ne gre tudi zanikati doseženih uspehov nekaterih stanovanskih skupnosti pri vzgoji in varstvu otrok, komunalnem urejanju itd.

Vsekakor pa bo potrebna odločnejša orientacija vseh krajevnih skupnosti tudi na druga, prav tako važna vprašanja življenja občanov, kot so področja socialnozdravstvene dejavnosti, neposredne pomoči ob-

čanom (starejšim in onemoglim), urejevanje drobnih komunalnih zadev itd. Predvsem pa se bodo morale krajevne skupnosti razviti v tem smislu, da bodo postale resnično življenjska, družbena skupnost vseh svojih prebivalcev, prva »stopnica«, na kateri bodo občani urejali ter opravljali skupne družbene zadeve in ki bo dejansko omogočila krajevno samopravo. Krajevne skupnosti namreč niso le servisi, ustanove in druge organizacije, ki zadovoljujejo neposredne potrebe občanov in njihovih družin oziroma gospodinjstev, temveč tudi sklop vseh družbenih in društvenih dejavnosti, osnovna celica druž-

delovanjem občanov lahko uspešneje in demokratičneje opravljajo — tako smo npr. že prenesli na te organe razdeljevanje socialnih pomoči ter gospodarjenje v vzgojnovarstvenih ustanovah.

Za večjo povezanost občanov v krajevnih skupnostih bi bili potrebni tudi krajevni družbeni centri, kjer bi bil sedež krajevne skupnosti, krajevne organizacije SZDL in drugih krajevnih družbenopolitičnih organizacij in društev, poleg tega pa še primeren klubski prostor, kjer bi se občani lahko zbirali, se pogovarjali o skupnih problemih, dobivali razne nasvete itd. Tu bi se lahko razvijalo tudi dru-

med uslužbenci občinske uprave; da bi hodili za določen čas na delo drugam, v delovne organizacije, ustanove, ker dolgoletno opravljanje upravnih zadev lahko zbirokratizira še tako dobrega uslužbenca.

Posebno poglavje neposredne pomoči in reševanja konkretnih zadev ter odnosa do občanov so prošnje in pritožbe posameznikov. Če pogledamo poročilo komisije za prošnje in pritožbe občinskega ljudskega odbora, bi lahko sklepali, da prošnje in pritožb ni. Komisija je namreč v letu 1961 imela dve seji in obravnavala le dve zadevi, v letu 1962 pa je na treh sejah obravnavala štiri zadeve. Vse zadeve so

Z občinske konference SZDL: delegati poslušajo uvodni referat

benega življenja in samoupravljanja občanov.

To pa je seveda odvisno predvsem od aktivnega sodelovanja vseh občanov v tej samoupravni skupnosti. Podatek, da je 634 občanov članov organov krajevnih skupnosti, je le številka. Globlja analiza nam namreč kaže, da je med temi člani le dobra tretjina aktivnih in prizadevnih. Naloga krajevnih organizacij SZDL je poiskati vzroke za tako stanje. Ne smemo dovoliti, da bi se delovanje teh organov spreminjalo v birokratsko poslovanje.

Da bi dosegli večjo povezanost občanov s krajevnimi skupnostmi, bi kazalo tudi smejeje prenašati na organe teh skupnosti razne naloge občinskega ljudskega odbora; ne administrativno-upravne naloge, temveč predvsem tiste družbene zadeve, ki jih krajevne skupnosti s so-

zabno življenje, tu bi bila tudi razna predavanja itd.

Tovariš Blaha se je dotaknil tudi hišnih svetov. Dejal je, da jih bomo morali v prihodnje bolj upoštevati in jih razvijati v prave organe družbenega samoupravljanja, ki naj bi poleg materialnih obravnavali tudi druge družbene zadeve v hiši. Predvsem naj bi z aktivnim sodelovanjem vseh stanovincev razvijali bolj humane, socialistične odnose.

Občinske skupščine (sedanji občinski ljudski odbor) definirajo osnutek republiške ustave kot »najvišji organ oblasti in organ družbenega samoupravljanja v okviru pravic in dolžnosti občine«. To, da bo občinska skupščina tudi najvišji organ družbenega samoupravljanja v občini, bo treba šele doseči. Za to bo potrebno več bolj neposrednih stikov občinske skupščine in njenih organov (svetov, komisij in uprave) z občani. Treba bo poiskati nove oblike teh stikov, kot je npr. že v predlogu občinskega statuta omenjena oblika posvetovanj občinske skupščine z zainteresiranimi organi o posameznih vprašanjih ali področjih življenja v komuni. Morda bi bilo npr. koristno, če bi imel zbor delovnih skupnosti, kadar bi obravnaval to in ono delovno organizacijo, sejo v tej delovni organizaciji, skupaj z organi samoupravljanja. Podobno prakso naj bi uvedli tudi sveti. Uradne in sprejemne dneve oziroma ure bi morda kazalo razširiti tako, da bi odgovarjali občanom poleg upravnih organov tudi člani svetov in komisij občinske skupščine. Odborniki, tj. člani bodoče občinske skupščine, bi lahko imeli take sprejemne dneve v krajevnih družbenih centrih, oziroma na sedežih krajevnih skupnosti. Tako bi se neposredno seznanjali s problemi in mnenji občanov ter samoupravnih organov, za svoje delo bi imeli boljše podlago kot sedaj, ko imajo na voljo samo poročila in predloge, ki jih pripravijo upravni organi.

Tovariš Blaha je omenil tudi poslovanje občinske uprave in njenih uslužbencev. Poudaril je, da bo treba storiti več kot doslej, da bo poslovanje boljše in bolj demokratično. Premisleka vreden je predlog o občanski menjavi, nekakšni rotaciji

bile stanovanskega značaja in vse štiri zadeve v letu 1962 je komisija prejela in reševanje od višjih organov, kamor so bile naslovljene.

Medtem pa so v letu 1962 prejeli predsednik občinskega ljudskega odbora okrog 40, tajnik 30, načelniki oddelkov ObLO pa 90 prošenj, oziroma pritožb.

Torej prošnje in pritožbe občanov so, samo niso bile naslovljene na pravi naslov, niti odborniška komisija o njih ni razpravljala. Znamo so nam tudi vzroki, zakaj prejemajo višji predstavniki organi, republiški, zvezni in kabinet predsednika republike prošnje in pritožbe, katerih rešitev je v 93 % primerih odvisna edino od občinskih organov. To je predvsem nezaupanje do občinskega ljudskega odbora, dejstvo, da obravnava prošnje in pritožbe v večini primerov upravni aparat občine, ki jih rešuje po svoje, ne pa izvoljeni organi. Na tem področju bo potrebno korenito spremeniti odnos do občanov, ugotoviti zaupanje, kadrovske okrepite komisijo občinske skupščine in seznaniti občane z možnostmi dajanja predlogov, prošenj in pritožb ter z načinom obravnavanja. K temu bo pripomogel tudi sprejemno-informativni center, ki ga snujemo pri uredništvu glasila občinskega odbora SZDL »Zbor volivcev«. Ta center naj bi zbiral vse raznovrstne predloge in pritožbe, ki jih občani iznašajo ne le na zborih občanov, temveč tudi na vseh drugih sestankih (sindikatih, mladine, društev, sestankih SZDL, krajevnih skupnosti itd.). Center bo zbrani material objavljaval v glasilu ali pa posredoval odgovornim organom v reševanje, prav tako pa tudi posredoval prizadetim odgovore, tolmačenja in informacije.

Razprava, ki je sledila referatu tovariša Blaha, se je dotaknila vrste problemov in nalog v okviru delovnega naslova konference. O posameznih vprašanjih, ki jih je sprožila in ki so jih diskutanti podrobneje obravnavali, bo naš list poročal v posebnih člankih prihodnjih.

Nekaj pripomb k osnutku občinskega statuta

Iz pogovora s tovarišem Jožetom Vidmarjem, članom predavateljskega aktiva DU, povzemamo naslednje pripombe k osnutku bežigradskega občinskega statuta:

Osnutek statuta preveč nadrobno obravnava delo bodoče občinske skupščine. Položaj in mesto uslužbencev uprave na občinski skupščini sta preveč natanko določena. Zato je ta del statuta bolj podoben poslovniku kot pa statutu. Premalo pa je nakazan odnos med občani in občinsko skupščino. Zlasti bi bilo potrebno posvetiti večjo pozornost odnosu občinske skupščine do samoupravnih organov. Odnos med skupščino in delavskim svetom je preveč nejasen.

Večji poudarek bi kazalo dati tudi posameznim interesnim skupinam občanov. Posebno glede vprašanj iz šolstva, kulture, zdravstva in socialnega varstva.

Togost statuta se izraža predvsem v nastevanju mej posameznih krajevnih skupnosti. Posebno v naši občini, kjer je doseljavanje novih prebivalcev veliko, se bodo morale

temu ustrezno meje krajevnih skupnosti spreminjati. Vsaka sprememba mej pa bi zahtevala spremembo statuta. Zato bi kazalo opustiti naštevavanje mej med posameznimi krajevnimi skupnostmi v statutu.

V osnutku je tudi nejasen položaj glede odnosov gospodarskih organizacij, ki imajo sedež v krajevni skupnosti, do organov krajevnih skupnosti. Dalje — kakšen vpliv ima gospodarska organizacija na občinsko skupščino in obratno, oziroma kakšne sankcije so predvidene, če gospodarska organizacija ne spoštuje aktov občinske skupščine.

Glede šolstva je potrebno določiti, na kakšen način se lahko šole med seboj povezujejo in sodelujejo in na kakšen način prispevajo k uresničevanju politike občinske skupščine. Neobdelano je tudi področje odnosov šolskih kolektivov do organov skupščine in kako lahko šolski kolektivi vplivajo na delo organov občinske skupščine.

Kaj so hišni sveti? Ali so to samoupravni organi, ki razpolagajo s precejšnjimi sredstvi, ali so le podaljša-

na roka krajevnih skupnosti? Na to vprašanje bo tudi še treba odgovoriti.

Osnutek statuta premalo poudarja dolžnost občanov pri sodelovanju v upravo občinske skupščine. Na kakšen način naj občan uveljavlja svojo dejavnost?

Potrebno bi bilo rešiti tudi vprašanje dohodkov uslužbencev, zaposlenih v državnih upravnih organih v občinski skupščini (odsek za narodno obrambo).

Osnutek statuta predvideva premajhno odgovornost svetov občinske skupščine. Na sejah svetov bi lahko sodelovali tudi predstavniki interesnih skupin, in to s posvetovalnim glasom. Osnutek o tem ne predvideva ničesar.

Navedene so le bolj opazne pomanjkljivosti, kar pa še ne pomeni, da je osnutek slab. Komisije se bodo nedvomno trudile in upoštevale mnenja posameznih strokovnjakov in občanov, saj mora občinski statut zagotoviti vse pravice občana v komuni in mu naložiti tudi temeljne dolžnosti.

J. Vetrovec

Kaj predvidevajo gospodarske organizacije

Nadaljevanje s 1. strani
NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI

Tak porast je v skladu z predvidevanji zveznega družbenega plana, ne izkorišča pa vseh možnosti, ki jih imajo naše gospodarske organizacije.

Tako npr. podjetje **Opekarna Crnuče** verjetno ni izkoristilo vseh možnosti, sicer ne bi predvidelo le za 3% večjo proizvodnjo, kot jo je doseglo v letu 1962. Nedvomno je tako predvidevanje preveč pesimistično, posebno še, če upoštevamo, da se v letu 1963 gradbeništvo in s tem tudi industriji gradbenega materiala odpirajo svetle perspektive.

Prav tako so predvidevanja podjetja **Kuverta** dokaj skromna, saj naj bi po predlogu podjetja ostala proizvodnja v letu 1963 na isti ravni, kot je bila dosežena v letu 1962, pa čeprav je podjetje lani razširilo in uredilo svoje obratne prostore ter je končno le odstranjena ena glavnih ovir za nadaljnji razvoj — pomanjkanje papirja.

V tovarno **Tonos** so bila ob rekonstrukciji vložena znatna družbena sredstva, pa vendar predvidevajo za leto 1963 celo nižjo proizvodnjo, kot pa je bila dosežena v letu 1962, vtem ko bo po njihovem planu finančni efekt prodaje enak lanskemu.

Enako proizvodnjo kot lani predvideva tudi podjetje **Taba**, ki ima sicer zastarel in iztrošen strojni park, vprašanje pa je, če ne bi bilo mogoče z boljšo organizacijo dela in drugimi organizacijskimi prijemi le povečati proizvodnjo.

Tudi podjetje **JUB** predvideva le malenkostno povečanje proizvodnje in za 5% večjo prodajo. Nedvomno pa so tudi v tem podjetju skrivne rezerve, ki bi dovoljevale povečanje proizvodnje.

Belinka predvideva za leto 1963 rekonstrukcijo oz. razširitev svojih proizvodnih zmogljivosti. Zaradi vključevanja novih zmogljivosti v proizvodni cikel bi se za kakšno 2 meseca ustavila celotna proizvodnja; znižanje proizvodnje za 8% je zaradi tega verjetno opravičljivo.

Razmeroma visok porast proizvodnje predvideva **Tovarna pisalnih strojev**, in sicer kar za 45%. Podjetje ima sicer optimalne možnosti, da ta predvidevanja tudi izpolni, vprašanje pa je, če ga ne bo pri tem oviralo pomanjkanje uvoznega reprodukcijskega materiala ali pa najmanj nove delovne sile.

Tovarna električnih aparatov — Iskra — predvideva povečanje proizvodnje za 21%, realizacija teh predvidevanj pa je v mnogočem odvisna od programa razvoja celotne Iskre.

Bivši Jambor, sedaj tovarna transformatorjev podjetja **Energoinvest**, predvideva za 21% večjo proizvodnjo, ki pa bo v mnogočem odvisna od pravočasne izvršitve investicij.

Družbeni proizvod gradbenih podjetij znaša 3189 milijonov, kar predstavlja 21% celotnega družbenega proizvoda. Gradbena panoga je torej na drugem mestu.

Podjetja te stroke predvidevajo za leto 1963 za 2260 milijonov večjo fakturirano realizacijo, kar je 20% več v primeri z letom 1962, vendar ob istočasnem povečanju delovne sile za 526 oseb ali za 16%.

Med vsemi gradbenimi podjetji predvideva le podjetje **Projekt nizke gradnje** za 10% oziroma za 30 milijonov manjšo realizacijo, ob istočasnem enakovrednem znižanju delovne sile. Podjetje je v svoji dejavnosti vsako leto odvisno od razpoložljivih sredstev za negospodarske investicije, ki pa so dostikrat zelo omejena.

Pred enakim problemom stojijo podjetja za urejanje **hudournikov**, ki predvideva letos enako realizacijo, kot je bila dosežena v preteklem letu.

Gradbeni podjetji **Obnova** in **Bežigrad** predvidevata povečanje realizacije za 8%, vendar bi predvideni obseg investicij, tako gospodarskih kot tudi negospodarskih, dovoljeval vsekakor večje povečanje.

Predvidevanja gradbenega podjetja **Crnuče**, ki računa z 20-odstotnim povečanjem realizacije, so precej optimistična. Zelo optimistična so tudi predvidevanja pod-

jetja **Elektrosignal**, po katerih naj bi se realizacija povečala od 1800 milijonov na več kot 3 milijarde ali za 67%.

Preusmeritev proizvodnje na izdelavo montažnih gradbenih elementov daje dokajšnjo garancijo, da se bodo predvidevanja podjetja **Edilit (Tesar)**, ki predvideva povečanje realizacije od 586 milijonov na preko 1 milijarde ali za 86%, tudi uresničila.

Povečanju gradbene dejavnosti bi morala logično slediti tudi gradbena montaža. Vendar pa pri podjetjih te vrste ne zasledimo takega porasta realizacije, kot ga predvidevajo gradbena podjetja sama, kaj šele takega, kot bi ga ta podjetja lahko prikazala.

Tako npr. predvideva podjetje **Toplovod** le 6-odstotno povečanje realizacije, oziroma naj bi leta v letu 1963 že preseгла 4 milijarde. Pri tako velikem obsegu pa že nastaja vprašanje nadaljnega povečevanja realizacije oz. povečanega izkoriščanja obstoječih kapacitet.

Vsekakor pa podjetje **Instalacija** s samo 2-odstotnim povečanjem realizacije še ni izkoristilo vseh možnosti.

Podjetje **Industrijski biro** predvideva sicer za 11% večjo realizacijo, s čimer tudi še niso izkoriščene vse njegove zmogljivosti, ki jih pa, žal, zaradi pomanjkanja poslovnih prostorov ne more realizirati.

V panogi trgovine naj bi se promet povečal za 8%. To povečanje pa ni v skladu s povečanjem industrijske proizvodnje, ki se bo, kot vemo, povečala za 15%.

Tako npr. predvideva podjetje **Astra** le za 70 milijonov ali za 1% večji promet, kot pa je bil dosežen lani. Ali je podjetje z 5 milijardami prometa res že maksimalno izkoristilo svoje možnosti? Vedeti moramo, da se je v letu 1962 promet le malenkostno povečal v primeri s preteklim letom, kar v določeni meri opravičuje previdno planiranje.

Vendar malenkostno povečanje realizacije, kot ga predvideva več trgovskih podjetij — **Tekstil** promet 1%, **Astra** 1%, **ter Cement** opeka 2% — nikakor ni odraz njihove dejanske zmogljivosti.

Predvidevanja podjetja **Cement opeka** bi morala iti v korak z predvidevanji gradbenih podje-

tij; kot vidimo, pa daleč zaostajajo za njimi.

Tudi predvidevanja podjetja **Lik** so precej optimistična, saj predvideva skoraj za polovico večjo realizacijo, kot pa je bila dosežena v lanskem letu.

Obrtna podjetja, tako proizvodna kot tudi storitvena, predvidevajo v letu 1963 za 274 milijonov večjo realizacijo, kot je bila dosežena v letu 1962, kar je za 10% več.

Tudi med obrtnimi podjetji zasledimo več primerov, ko ne predvidevajo nikakršnega povečanja v primeri z minulim letom. Tako npr. **Kamin** in **Umetni kamen** ostajata v svojih predvidevanjih na lanskih dosežkih. Obe ti dve podjetji sta tesno povezani z gradbenimi podjetji, in če ta predvidevajo 8% večjo realizacijo, ni nikakršnega razloga, da ne bi tega zmogli tudi ti dve podjetji.

Eno izmed podjetij, ki ne predvidevajo nikakega porasta je tudi **Tapetdecor**. Za tako pesimistično predvidevanje pa nima razloga.

Izredno nizko povečanje — 5 milijonov ali 1% — predvideva tudi podjetje **Soča**. Ni si mogoče misliti, da bi bile zmogljivosti tega podjetja res že v celoti izkoriščene.

Nasprotno temu pa imamo v obrti tudi podjetja z zelo optimističnimi predvidevanji, kot npr. **Avtomehanika**, ki predvideva 33% večjo realizacijo, ali pa **Ključavničarstvo** s predvidenim povečanjem za 25%.

Med ostalimi gospodarskimi organizacijami izkazuje izreden porast realizacije še podjetje **Adria aviopromet**, katero nameravamo povečati od 328 milijonov v letu 1962 na preko 800 milijonov v letošnjem letu, ker pričena podjetje šele letos poslovati s polno zmogljivostjo.

Tudi **Cestno podjetje** predvideva razmeroma močan porast realizacije, in sicer od 1330 milijonov na 1800 milijonov ali za 35%.

Nakazali smo nekaj osnovnih značilnosti predvidenega razvoja gospodarstva v naši občini v letu 1963. Iz njih izhaja, da se še vedno pojavlja med gospodarskimi organizacijami previdno planiranje, ki ima delno opravičilo v tem, da se plani sestavljajo v oktobru mesecu. Toda zdaj, ko plansko leto 1963 že teče in ko so že znani rezultati lanskega leta, bi morale gospodarske organizacije še enkrat pregledati svoje plane in postaviti nova, bolj realna predvidevanja.

Gospodarske investicije v okviru družbenega plana za leto 1963 v naši občini

Za razvoj gospodarstva je nedvomno izredne važnosti tudi investicijska dejavnost gospodarskih organizacij. Le z nenehnim razširjanjem in modernizacijo proizvodnih kapacitet bo možno povečevati obseg proizvodnje, izboljšati kvaliteto, z večjo produktivnostjo pa doseči tudi nižjo ceno.

ZA 700 MILIJONOV VEC KOT LANI

Investicijska dejavnost v naši občini v preteklih letih, vsaj v pogledu gospodarskih investicij ni bila v skladu s potrebami, ali pa se je odvijala izven meja naše občine. V letu 1963 pa se bo položaj bistveno spremenil. Če v letu 1962, predvsem v drugi polovici leta opazimo povečano investicijsko dejavnost, ki se še z večjim tempom nadaljuje tudi letos, Lani so gospodarske organizacije investirale 4,1 milijarde dinarjev, letos pa predvidevajo za 4,8 milijarde dinarjev investicij ali 700 milijonov več.

Industrija, ki ustvarja 53% celotnega družbenega proizvoda, je bila lani udeležena v celotnih investicijah le s 25%, letos pa znašajo investicije v industrijo kar 60% vseh investicij ter je udeležba te panoge v skupnih investicijah večja, kot pa je njena udeležba v ustvarjanju družbenega proizvoda. Industrijska podjetja naj bi letos namreč investirala nad 2,7 milijarde dinarjev.

Največja po obsegu je nedvomno investicija **Belinke**, ki bo povečala kapaciteto za proizvodnjo vodikovega prekisa ter zgradila nove kapacitete za proizvodnjo natrijevega perborata, za kar bo porabljenih nad 800 milijonov dinarjev.

Tovarna kovinske galanterije je že lani začela graditi ob **Kamniški** progji nove obratne prostore. Letos bodo gradnjo nadaljevali ter jo že v poletnih mesecih v prvi fazi tudi zaključili. Tako bodo že letos lahko preselili iz dosedanjih neprimernih prostorov glavno strojno opremo, ki pa jo nameravajo še do-

polniti z novimi modernimi stroji. S tem pa se ne bo v naslednjih letih povečala le proizvodnja, temveč bo konkurenčnost na inozemskem trgu. Vrednost celotnih investicij v letošnjem letu bo znašala nad 218 milijonov.

Tudi **Taba** predvideva, da bo že letos pričela rekonstrukcijo, katero namerava izvesti z novogradnjo, prav tako ob **Kamniški** progji. Za predvideno investicijo bi potrebovali 162 milijonov dinarjev, vendar še nimajo zagotovljenih vseh sredstev.

Elma namerava s 180-milijonsko investicijo odpraviti ozka grla in modernizirati strojno opremo.

Znana je tudi investicija **Tele-Iskre**, za izgradnjo katere je bilo že lani porabljenih skoraj četrt milijarde dinarjev, za letos pa je predvidenih še nadaljnjih 200 milijonov.

Podjetje **Tops** prav tako predvideva povečanje svojih kapacitet z investicijo v vrednosti 235 milijonov, ima pa zaenkrat zagotovljenih le 35 milijonov dinarjev.

Razmeroma visoke so tudi investicije, ki jih v znesku nad 400 milijonov dinarjev predvideva **Energoinvest** za izgradnjo **Tovarne transformatorjev** v **Crnučah**. Če bo industrijskim podjetjem letos uspelo realizirati vse predvidene investicije, lahko pričakujemo v naslednjih letih zelo močan porast proizvodnje.

Znatno se bodo povečale letos tudi investicije v gradbeništvo: od 294 milijonov v lanskem letu na preko 640 milijonov dinarjev v letošnjem letu.

Največje investicije je že lani izvršilo podjetje **Elektrosignal**, pa

Novi zdravstveni dom naj bi bil odprt novembra

Lani so začeli v **Kržičevi** ulici graditi nov zdravstveni dom. Sprva je bilo predvideno, da bo imel le dve nadstropji, kasnejše študije pa so pokazale, da bo prebivalstvo v naslednjih letih tako naraslo, da je potrebno zgraditi štirinadstropni dom. Sredstva, ki so bila predvidena za dvonadstropni dom, so seveda za štirinadstropnega premajhna. Zato je dom že precej časa zgrajen le do polovice. Predvideno je bilo, naj bi bili nekateri oddelki v domu namenjeni tudi kurativi, vendar se je izkazalo, da to ni potrebno, saj je poliklinika v **Njogoševi** ulici dovolj blizu in se teh oddelkov ne splača odpirati tudi v bežigranskem zdravstvenem domu.

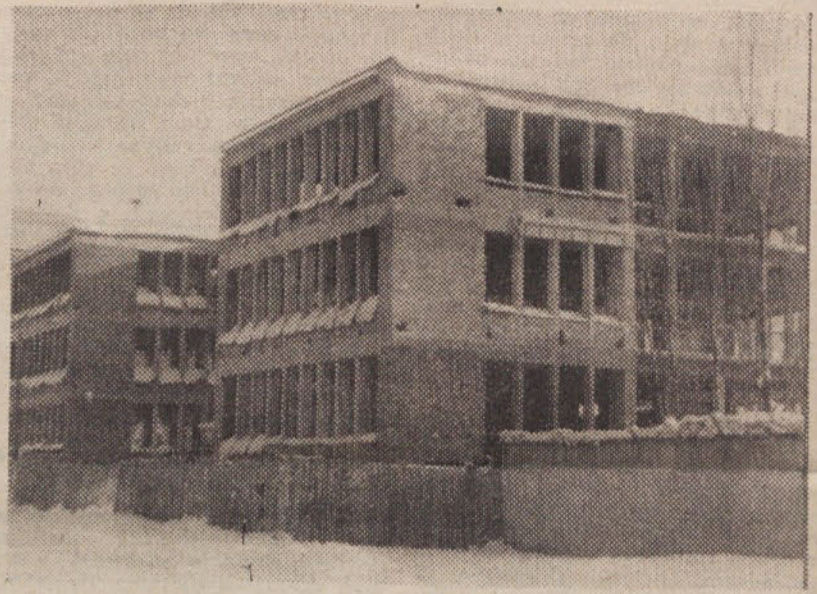
Ker ni bilo dovolj sredstev, je lani gradnja obstala. Zato je nastala na domu precejšnja materialna škoda, saj je precej opek razpakalo. Mnogi občani, ki jih pot vsak dan zanese mimo, so se spraševali, kaj bo z domom, kdaj bo zgrajen. Zakaj ni vsaj ometan?

V dom je bilo lani investiranih precej milijonov. Za dokončno zgraditev pa je potrebnih še 210 milijonov. Občina sama nima toliko sredstev, da bi lahko dom zgradila sama. Zato se je obrnila na gospodarske organizacije, ki so pomoč obljubile. Letos ne bodo mogle prispevati toliko sredstev, zato tudi dom ne bo zgrajen v celoti. Koliko bo letos investirano v dom in do katere stopnje bo zgrajen, nam je povedal ing. Božo Južina:

Kapaciteta novega zdravstvenega doma je predvidena za 60 let naprej. Letos doma ne bomo zgra-

dili do konca. Zgradili bomo le prvotno drugo etažo, celoten dom pa bomo ometali in ga tako zaščitili, da se ne bo delala škoda. Dom bomo tudi zasteklili, tako da bo mogoče v njem opravljati vsa obrtniška in instalaterska dela. V prvih dveh etažah, ki jih bomo usposobili do 29. novembra, bodo ordinirali zdravniki, ki se bodo preselili iz sedanjega zdravstvenega doma. Kapaciteta v prvih etažah bo za 10 do 20 odstotkov večja kot v sedanjem zdravstvenem domu. Za zaščito celega doma in usposobitev prvih dveh etaž je potrebno po cenitvah sedanjih gradbenih storitev 75 milijonov din. Ta sredstva bodo prispevale gospodarske organizacije iz skladov skupne porabe po posebnem ključu, ki upošteva število zaposlenih in ekonomski uspeh podjetja. Namesto denarnih prispevkov bodo nekatere gospodarske organizacije prispevale instalatersko delo. Tako bo verjetno **Toplovod** napeljal vodovodno. **Elektrosignal** električno napeljavao itd.

Nekatere gospodarske organizacije, ki so obljubile, da bodo prispevale sredstva že v lanskem letu, denarja še niso nakazale. S sredstvi teh organizacij in s sredstvi, ki jih bodo prispevale druge organizacije, bo letos zbranih 75 milijonov. Prvi dve etaži bosta torej usposobljeni. Vrste pred ordinacijami se bodo v novem zdravstvenem domu zmanjšale, z dokončno dograditvijo v naslednjih letih pa bo ta zdravstveni dom med najmodernejšimi in najfunkcionalnejšimi domovi v Sloveniji. **J. Vetrovec**

Vzgoja in varstvo otrok naša skupna naloga

Pisali smo že o Pionirskem domu v Savskem naselju in omenili množico problemov, ki se pojavljajo pri njegovem delovanju. Pa ne samo pri delovanju tega doma, ampak pri vzgoji in varstvu otrok sploh.

Pred nedavnim je bilo na pobudo Krajevnega odbora SZDL sklicano posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki vseh organizacij, ki rešujejo (ali pa bi vsaj morale odločneje reševati) to vprašanje.

Udeleženci posvetovanja so probleme vzgoje in varstva otrok podrobno analizirali. Pri tem so ugotovili, da so si organizacije sicer prizadevale, da bi nekaj napravile na tem področju, da pa je bilo njihovo delo neuskalano in se zato problemi niso reševali kompleksno. Zavod za vzgojo in varstvo otrok »Mladi rod« je vključil v svoje tri oddelke (predšolski, šolski zavod in Pionirski dom) približno 400 otrok. Ni mu pa še uspelo izoblikovati svojega fizionomije, in se je pri svojem delu omejil na otroke, ki so sami prišli v dom ali pa so jih pripeljali starši. Zmogljivosti zavoda zato niso izkoriščene, mnogo otrok pa pušča starši, medtem ko so na delu, v varstvu sosedov (pa tudi raznih žensk, ki se s tem že skoraj poklicno ukvarjajo in jim to pomeni znaten vir dohodkov), ki za to nimajo potrebnih kvalifikacij. Hišni sveti si svojo vlogo tolmačijo dokaj različno. Mnogi menijo, da jim je to edina dolžnost, da se na redkih sestankih pogovarjajo o razbitem steklu ali pregoreli žarnici na stopnišču, izjemoma pa celo o neurejeni okoliščini bloka. Na prste ene roke pa bi lahko prešteli tiste, ki so vsaj nekaj storili za otroke. Tudi Partizan ni dosegel pričakovanih uspehov. Uspelo mu je sicer pridobiti okrog 70 pionirjev in mladincev, vendar pa jih je aktivnih le polovica. Sola je pridobila v šolski svet in razredne svete staršev nad 200 staršev, ki pa žal ne obravnavajo problemov,

ki niso neposredno vezani s šolo. Podobno je stanje tudi v Društvu prijateljev mladine, v taborniški organizaciji ter v ustreznih komisijah in sekcijah Krajevne skupnosti in Socialistične zveze.

Analiza je torej pokazala, da nekoordinirane, nesistematične in kampanjske akcije vseh teh organizacij niso mogle imeti večjih uspehov. V Savskem naselju pa je približno 2500 otrok (tj. 34% vseh prebivalcev v naselju!), katerih staršem so dolžne pomagati pri varstvu in vzgoji vse organizacije in vsi organi družbenega upravljanja. Doslej doseženi uspehi so sicer relativno lepi, vendar pa niso v sorazmerju s številom otrok, ki živijo v naselju.

Drugi problem, s katerim se bo potrebno spoprijeti, so finančna sredstva, ki so potrebna za opremo in vzdrževanje Pionirskega doma in pionirskih sob, pa tudi za otroška igrišča. Na obstoječih igriščih je mnogo rekvizitov v že dokaj slabem stanju. Zgraditi, oziroma dokončati bo treba v letošnjem letu vsaj še dve.

Potem ko so udeleženci posvetovanja analizirali probleme, so se dogovorili, kako jih bodo reševali. Pokazalo se je, da jih s tesnim sodelovanjem niti ne bo tako težko rešiti. Krajevna skupnost in Socialistična zveza bosta vplivali na hišne svete, da posvetijo otrokom nekaj več pozornosti in poživijo delo pionirskih hišnih svetov. Pionirski dom naj bo središče vse vzgojne dejavnosti v naselju. Njegova naloga je strokovno vodstvo te dejavnosti ter usklajevanje in vodenje vseh akcij drugih organizacij. Tako zavod »Mladi rod« ne bo posvečal pozornosti samo tistim otrokom, ki plačujejo oskrbnino ali članarino. Njegovo področje dela je vseh 2500 otrok v naselju.

Ob združenih naporih tudi finančna sredstva ne bodo problem.

Seveda jih bodo še naprej prispevali starši v obliki oskrbnine. Precejšen del sredstev bo morala prispevati tudi občina, ki je prenesla upravljanje vzgojnih ustanov na krajevno skupnost. Normalno je, da se z dolžnostmi prenesejo tudi pravice. Gotovo pa je tudi to, da teh sredstev ne bo dovolj in bo treba poiskati še nove vire. Eden izmed njih so podjetja, katerih delavci stanujejo v Savskem naselju. Sredstva, ki jih bodo vložila v otroško varstvo, bodo ekonomsko utemeljena investicija, ki se bo izplačala z večjo storilnostjo delavcev — prebivalcev Savskega naselja, katerih učinek se bo ob zavesti, da je za njihove otroke poskrbljeno, gotovo povečal. Morda bodo tudi hišni sveti (saj so v njih starši teh otrok!) našli še kakšen dinar za otroke. In če tudi to ne bo zadostovalo, se bo treba morda zateči celo k samopripevu. Nekaj bosta vsekakor doprinesla k rešitvi tega vprašanja tudi boljše gospodarjenje in izkoriščanje notranjih rezerv.

To je prvi korak, s katerim so v Savskem naselju odločno stopili po poti kar najuspešnejšega varstva in vzgoje otrok. Zopet korak naprej k uresničenju želje, da bi bili naši otroci čim bolj preskrbljeni. Zato, da bi bili otroci srečni!

-em

1327 mladih občanov odgovarja na vprašanje

KJE IN KAKO STANUJEM

Pri občinskem komiteju LMS Ljubljana-Bežigrad so organizirali ekipo mladincev, ki je obiskovala podjetja in se pogovarjala s skupinami mladih proizvajalcev — predvsem o delovnih in življenjskih pogojih. Ta grupa je izvedla tudi anketo, ki skupno z rezultati pogovorov jasno osvetljuje nekatere probleme bežigradske mladine. O njih smo se pogovorili s Tonetom Cvetkom, sekretarjem občinskega komiteja LMS Ljubljana-Bežigrad:

— **Kakšne so stanovanjske razmere mladink in mladincev za Bežigradom?**

— Anketirali smo 1327 mladih občanov. Izmed njih jih je 156 brez stalnega stanovanja, neprimerno daleč se jih vozi 219, v bližini podjetja pa jih pod neurejenimi pogoji stanuje 131. V samskih domovih anketiranih gospodarskih organizacij stanuje 572, pri zasebnikih (kjer so v večini primerov neurejene razmere) pa 202.

— **Bi lahko komentirali te številke?**

— Kljub prizadevanju posameznih podjetij, da bi zagotovila svojim delavcem osnovne življenjske pogoje, je še vedno precej mladih

proizvajalcev, ki nimajo urejenih najosnovnejših stanovanjskih razmer. Mnogi mladinci in mladinke, ki stanujejo pri zasebnikih, morajo v prostem času opravljati najrazličnejša dela. Sobe so v večini primerov nezakurjene in natrpane s tremi ali več posteljami. Spričo tega so najbolj prizadeti učenci in dijaki raznih šol, ki se ne morejo nikjer učiti in ki za učenje ob obilici hišnih poslov nimajo časa.

— **Koliko pa plačajo za takšno stanovanje?**

— Za stanovanje pri zasebnikih plačujejo mladinke in mladinci od 3500 do 6500 dinarjev. V večini primerov tudi niso v to ceno vračunani stroški za pranje. Ta cena pa je previsoka — ponekod višja kot najemna za celotno stanovanje. To nam narekuje, naj v prihodnje še hitreje in učinkovito rešujemo stanovanjske probleme.

— **Katera je po vašem mnenju najboljša pot?**

— Na to vprašanje so skušale odgovoriti številne ankete, ki so jih izvedli za Bežigradom. Vse kaže, da bi potrebam in zmogljivosti gospodarskih organizacij najbolj ustrezali predvsem samski domovi z več stanovanji (3—4) v eni, dovolj prostorni sobi. V pogovorih z mladino pa smo ugotovili, da takšni domovi ne nudijo dovolj udobnosti.

— **Zakaj?**

— Pri gradnji nekaterih domov so pozabili na prostore, kjer bi stanovanjci v prostem času študirali, brali ter prirejali kulturne in zabavne prireditve.

— **Lahko omenite kakšen primer za to trditve?**

— Dom gradbenega podjetja »Tehnika« v Ptujski ulici in dom gradbenega podjetja »Grosuplje«. Slednje je za delavce in uslužbenke zgradilo že dva stanovanjska bloka — toda brez družabnih prostorov. Velja pa omeniti, da so ponekod tudi dnevne sobe spremenili v spalnice.

— **Je to splošen pojav?**

— Ne. V domu Cestnega podjetja in v domu Uprave cest so mladinci povsem zadovoljni. V srednje veliki dvorani imajo lahko sestanke, zabave in kulturne prireditve, poslušajo radio in gledajo televizijo. Toda čeprav imajo v nekaterih domovih vse pogoje za razvedrilo, del mladine raje zahaja v gostilne. To pa predvsem zaradi slabega vodstva in programov. Kajti oblike zabavnega in kulturnega življenja so prevečkrat enostranske, nezanimive in neprivlačne.

— **Ali menite, da gospodarske organizacije dovolj pomagajo pri upravljanju stanovanjske stiske?**

— Menim, da. Vsaj večina. To kaže združevanje sredstev manjših gospodarskih organizacij v skupni sklad in skupna gradnja domov. Gradbeno podjetje »Obnova« in podjetje »Toplovod« sta lani zgradila skupni dom za 380 prebivalcev. Razen tega pa so od anketiranih podjetij gradile tudi Tovarna kovinske galanterije, Belinka, Elma in gradbeno podjetje »Grosuplje«. Kot mi je znano, namerava letos podjetje »Zitac« porabiti za gradnjo stanovanj 17 milijonov, podjetje »Edilit« pa namerava zgraditi dom s 380 ležišči.

— **Ali podjetja pomagajo svojim delavcem pri najemanju kreditov za gradnjo samskih stanovanj?**

— To vprašanje smo tudi mi postavili v anketi. Osem gospodarskih organizacij je odgovorilo »da«, sedem pa »ne«.

Kako je z „Garažnim vozlom“ v Savskem naselju

Zamotani vozeli graditve garaž v Savskem naselju se je končno le pričel odvozovati. Inštitut za urbanizem v Ljubljani je že izdelal potreben predlog za lokacijo 300 garaž, ki ga bodo predložili še v odobritev ObLO Bežigrad. Predvidoma bi pričeli z gradnjo meseca maja. Gradili bodo dvovrstne garaže, in sicer: vrstne garaže v bližini stanovanjskih blokov in skupinske, tj. garaže treh do štirih skupin na večjih primernih prostorih za več blokov skupaj. Po predračunu inštituta bi veljala gradnja garaž v režiji gradbenega podjetja okoli 450.000 dinarjev. Gradnjo bodo financirali koristniki sami, ter se jih je do sedaj prijaviło 260. Vplačali so tudi že določeno vsoto denarja.

Medtem pa se je pojavila še druga varianta zidanja garaž, ki jo bodo podrobneje obravnavali koristniki na skorajšnjem sestanku, ki ga bo sklicala krajevna skupnost. Razpravljali bodo o zamisli zidanja v lastni režiji — koristniki sami bi skopali temelje in opravili razna zidarska dela, kar bi občutno pocenilo gradnjo. Tako bi veljala gradnja ene garaže le okoli 180.000 din.

Ob zaključku I. polletja v šolskem letu 1962/63

82 odstotkov učencev brez slabe ocene

Na območju ObLO Ljubljana-Bežigrad je devet osemletk, ki jih obiskuje 4493 učenc in učencev, in I. gimnazija z 821 dijakinjami in dijaki. Učni uspeh ob zaključku prvega polletja je na večini osemletk zelo razveseljiv, saj je uspešno končalo prvo polovico šolskega leta kar 3595 učencev ali skupno 82 odstotkov vseh. Na I. gimnaziji v Peričevi ulici je učni uspeh nekoliko skromnejši: od 821 dijakov je z uspehom končalo prvo polletje 515 ali 63 odstotkov.

Lani je bil učni uspeh ob polletju ugodnejši, in sicer: na osemletkah je izdelalo 87 odstotkov vseh učencev, medtem ko jih je na gimnaziji izdelalo 64 odstotkov.

Na posameznih osemletkah je bil učni uspeh ob zaključku prvega polletja letos naslednji:

Na šoli Vita Kraigherja I (stadion): od 574 učencev so izdelali 404 ali 70 odstotkov. Na šoli Vita Kraigherja II (stadion): od 608 učencev jih je izdelalo 459 ali 75 odstotkov. Na osemletki Mirana Jarca (Boris Kidrič): od 723 učencev jih je z uspehom končalo prvo polletje 561 ali 80 odstotkov. Na šoli »Boris Kidrič« (Savsko naselje): od 1263 učencev je izdelalo 1078 ali 85 odstotkov. Na šoli na Ježici (štirirazrednica): od 138 učencev jih je izdelalo 122 ali 88 odstotkov. Na osnovni šoli v Stožicah: od 476 učencev jih je z uspehom končalo prvo polletje 427 ali 89 odstotkov. Na osemletki v Crnučah je bil rezultat nekoliko slabši: od 431 učencev so izdelali 303 ali 70 odstotkov vseh.

V dvorazredni šoli v Sentjakobu jih je od 53 učencev izdelalo 49 ali 92 odstotkov in na osemletki v Dolu jih je od 227 učencev izdelalo 192 ali 85 odstotkov.

Na I. gimnaziji za Bežigradom je bil učni uspeh v posameznih razredih ob zaključku prvega polletja naslednji:

V prvih razredih je od 242 dijakov in dijakinj odšlo na počitnice brez slabih ocen 145 ali 60 odstotkov vseh.

V drugih razredih je od 296 dijakov z uspehom končalo prvo polletje 169 ali samo 57 odstotkov. V tretjih razredih je od 156 dijakov izdelalo 113 ali 66 odstotkov in v četrth razredih jih je izdelalo 98 ali kar 77 odstotkov od skupnega števila 127.

Z učenim uspehom na osemletkah smo lahko s posebnim ozirom na prvo polletje kar zadovoljni. Nekoliko slabši je samo učni uspeh v gimnaziji, vendar lahko iz primerjave med posameznimi razredi razberemo, da raste ugodnejši odstotek vzporedno s prestopom dijakov v višji razred.

Na I. gimnaziji so zaradi slabega uspeha sporazumno s starši ob polletju odstranili s šole 23 dijakinj in dijakov, in sicer iz prvih razredov takšne, ki so imeli več kot pet slabih ocen, in iz ostalih razredov (2, 3. in 4.) tiste, ki so imeli štiri oziroma več slabih ocen. Ta ukrep naj bi prispeval k še uspešnejšemu vzponu kakovostne ravni pouka in znanja dijakov v bežigradski gimnaziji nasploh.

nil-

Da ptički ne bodo lačni...

Ptice moramo pravilno krmiti

Po podatkih iz Slovenije letošnja huda zima močno redči naše ptice. Kot je znano, je večina ptic zelo koristna, saj uničijo vsako leto velikanske množine mrčesa. Sedaj pa je čas, da jim v tej hudi zimi priskočimo na pomoč s krmišči in primerno hrano.

Ptice zavarujemo pred zimo tako, da jim damo ustrezen dom in da jim v kritičnih dneh nudimo pomoč v hrani. V vrtove, parke, gozdove moramo postavljati primerne valilnice in krmišča, hraniti pa jih moramo posebno previdno, ker bi jim sicer lahko škodili. Hrano moramo polagati tako, da je ne morejo uničiti in pokvariti padavine, kajti hrana, ki se razmoči in potem zmrzne, se v želodčkih ptic odta in skoraj vedno povzroči smrt. Najbolj nevarne so krušne drobtine, s katerimi v dobri veri, da pti-

cam pomagamo, mnogo bolj škodimo kot koristimo.

Kako pa moramo potem hraniti ptice? Predvsem se moramo zavedati, da ločimo semenojede in mesojede ptice. Za oboje moramo pravilno poskrbeti. Semenorejdem pokladamo v krmišča ali na okna razna semna (semena sončnic, buč, proso, droben oves, konopljo, brinove jagode in podobno). Za mesojede pa so najprimernejši odpadki mesa, loja in vseh vrst maščob, ki na mrazu ne zmrznejo. Najbolj primerne so vsekakor tako imenovane slojne pogačice. Ne bo odveč, če mlade bralce seznanimo tudi s to poslastico za naše ptice. Goveji loj raztopimo, vanj pa zamešamo razna semena. Ko se masa strdi jo obesimo na drevje. Z majhnimi stroški bomo tako obvarovali mnogo ptic pred uničenjem. Če smo se že odločili, da bomo pticam pomagali,

pa še eno praktično navodilo: krmino ptice večkrat po malem, kajti če jim natresemo mnogo semenja, ga bo precej popadalo na tla in tako propadlo. Zato natrosimo v krmišča malo zrnja in ko bodo ptice tega pojedle, jim zopet natrosimo.

Društvo za vzgojo in varstvo ptic pevk, je predlansko leto razposlalo na vse šole navodila, kako naj učenci krmito ptice in jim pripravljajo krmišča. Temu pozivu se je mladina odzvala v velikem številu in mnogo doprinesla k očuvanju ptic. Ker pa je letošnja zima mnogo hujša kot minule, bi morala mladina posvetiti pticam še več skrbi.

V.S.

Uveljavljanje samoupravljanja v šoli

Pogovor s Štefko Severjevo, direktorico I. gimnazije

Med zimskimi šolskimi počitnicami smo zaprosili direktorico I. gimnazije za Bežigradom Štefko Severjevo za kratek pogovor o delu samoupravnih organov na šoli, sodelovanje profesorjev, dijakov in staršev ter o nekaterih drugih vprašanjih, ki se pojavljajo v življenju in delu takšne šolske skupnosti, kot je gimnazija.

KAKŠNE SAMOUPRAVNE ORGANE IMATE NA VASI SOLI?

— Pri nas imamo Šolski odbor, ki se je v zadnjem času preimenoval v Svet zavoda, in Svet delovnega kolektiva. V Svetu zavoda sodelujejo zastopniki šolske skupnosti, zastopniki profesorskega zbora, predstavniki staršev, mladinske organizacije na šoli, SZDL, predstavniki krajevnih skupnosti in nekaterih gospodarskih organizacij. Šolski odbor ali Svet zavoda deluje na šoli že od 1958. leta in se je začel vidneje uveljavljati že takoj naslednje leto. Svet kolektiva smo oblikovali 1960. leta; ta svet je nekakšno razširjeno vodstvo šole. V njem so predstavniki posameznih predmetnih skupnosti in razredniki vseh razredov.

KAKŠNA JE VLOGA IN DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV NA GIMNAZIJI?

— Svet delovnega kolektiva načrtuje in sprejema finančni plan šole, po potrebi nastavlja in odpušča učne moči, skrbi za raznovrstna strokovna in vzgojna vprašanja itd.

Letos bomo za še boljše sodelovanje pri vzgoji dijakov in dijakov organizirali tudi razredne svete staršev kot posebno obliko usklajevanja vzgojnih teženj roditeljev in vzgojiteljev. Svet zavoda se predvsem ukvarja s kadrovskim vprašanjem, strokovnim delom posameznikov na gimnaziji, z vprašanji verifikacije, učnih uspehov, metod pouka itd.

KAKŠNA MERILA IMATE ZA OCENJEVANJE KAKOVOSTI POUKA?

— Izdelali smo posebne pravilnike za ocenjevanje kakovosti dela. Gibljivi del osebnih dohodkov, ki

jih prejema profesorji za svoje delo, obsega 25 odstotkov mesečnih prejemkov. V prvi vrsti ocenjujemo uspeh pedagoškega dela, ki ga posamezni profesorji dosežejo pri pouku. Tu prevladujejo predvsem strokovno pedagoški elementi in zavzetost posameznika pri pouku. Po mojem mnenju mora smotrna kvantiteta dela roditi ustrezno kvaliteto poučevanja. Profesor sam s tiho vajo pregleda uspeh svoje razlage pri učencih in tako vidi, če je bil dovolj nazoren in jasev. Seveda je precej zahtevno najti najustreznejša merila za ocenjevanje kakovosti pouka, ker pri tem delu naletimo na vrsto elementov, ki jih nikakor ne moremo povsem objektivno ukladati v neke norme oziroma pravila.

Prav zato smo uvedli poseben sistem, da profesorji ob določenih pogojih za merila, ki jih je nemogoče določiti z normami, sami ocenjujejo svoje delo. Posebna komisija Sveta delovnega kolektiva potem primerja njihove ocene z lastnimi, in jih, kadar se z ocenami ne strinja, tudi popravi.

Razen zajamčenega dela osebnih dohodkov, ki je prilagojen strokovnim in pedagoškim pogojem posameznika, smo s principom nagrajevanja po kakovosti pouka v okviru teh meril z gibljivim delom v višini 25 odstotkov dosegli zadovoljujoče rezultate. S praktičnimi izkušnjami na tem področju bomo sistem nagrajevanja nedvomno še izpopolnili. nil-

„To je naša šola“

Zapisek z obiska v osemletki „Boris Kidrič“

Novo poslopje osnovne šole »Borisa Kidriča« v Savskem naselju

je bilo prazno. Tišina, prava počitniška tišina. Cas, ko se da pregledati prvo uspehe v tem šolskem letu ter ugotoviti vzroke neuspehov posameznih dijakov.

Direktorica tovarišica JELKA KOCINA je bila skromna, ko bi

morala govoriti o uspehih. Cas, ko je samo eden vodil šolo — je dejala

— in zanjo tudi sam odgovarjal, je na srečo minil. Tako sva začela

najin pogovor.

— Delo ni težko, ker imamo zelo dober svet kolektiva in šolski odbor. Svet kolektiva (11 članov) se sestane vsak teden in obravnava problematiko, ki se je pojavila v času med obema sejama. Kakšne probleme? Ne samo probleme — tudi vse dnevne posle. Na primer nabave, nastavitve... Uspešno delajo tudi razredne skupnosti in razredni roditeljski sveti. Le-ti imajo od 3 do 7 članov. Februarja bomo sklicali sestanek komunistov — staršev, na katerem bomo skušali ugotoviti in analizirati vse neuspehe in uspehe v dosedanjem delu. To bo prvi tak sestanek v okviru naše šole. Kaj naj še povem?

Premalo prostora imam na voljo, da bi opisal razvoj samoupravljanja na šoli. Začetne težave, kot povsod. Toda z vztrajnim delom so jih premagali. Kljub uspehom pa niso zadovoljni. Radi bi dosegli, da bi vsak prebivalec Savskega naselja poznal delo šole, njene uspehe in težave. Pa ne samo to! Da bi z aktivnim delom sodeloval pri upravljanju šole. Kajti kljub vsem prizadevanjem vodstva šole in samoupravnih organov se še vedno dogaja, da nekateri očetje ali mame pridejo na šolo samo takrat, kadar

jih zanimajo ocene njihovega otroka. Saj res — ocene!

Na šoli je 1263 učencev. Od teh jih je 85,35 % z uspehom končalo prvo polletje, 14,33 % jih ni izdelalo, 0,32 % pa jih je ostalo neocenjenih. Če k tistim, ki so izdelali, dodamo še tiste z eno samo negativno oceno, potem se odstotek tistih, ki »bi šli napreje«, zviša na 88,8 %. Vendar pa imajo na šoli »Borisa Kidriča« z njimi slabe izkušnje. V minulem šolskem letu je prešlo v višji razred 46 učencev in učenk z eno negativno oceno in 4 učenci z dvema negativnima ocenama. Od teh učencev je bilo ob polletju samo 5 učencev brez negativne ocene, 3 učenci so obdržali negativno oceno le v istem predmetu, 34 učencev pa ima negativno oceno v istem predmetu ter poleg te še eno do šest negativnih ocen v drugih predmetih. Dva učenca sta negativno oceno iz preteklega leta popravila, imata pa po eno negativno oceno v drugem predmetu, šest učencev, ki je sicer tudi popravilo »staro« negativno oceno, pa si je nabralo sedaj od 2 do 4 negativne ocene. To je problem, ki mu bodo na šoli posvetili vso pozornost. Vendar ne bodo imeli

Iz krajevne skupnosti Stožice Novi prostori za družbene organizacije

Na območju krajevne skupnosti Stožice, kamor se je v zadnjem času v nove bloke in individualne hiše priselilo okrog dvesto družin, živi danes nad 2500 občanov. Družbeno politično življenje v okviru množičnih organizacij pa se je zaradi pomanjkanja prostorov moralo odvijati večidel v skromnem prostoru nekdanje terenske pisarne, ki je lahko sprejela hkrati pod svojo streho največ 15 ljudi.

Odgovorni činitelji, predstavniki množičnih organizacij in krajevne skupnosti so začeli razmišljati, kje bi našli ustrezen prostor za svoje delo in poživitev družbenega, kulturnega in političnega življenja na tem območju bežigradske občine.

S preureditvijo štirih večjih prostorov v stavbi ob Titovi cesti št. 211 I. nadstropje (Buzzolini) s skupno površino 252 m² bodo dokončno rešili to vprašanje. Dva prostora bodo s primerno adaptacijo preuredili v sejno dvorano; tretjo sobo pa bodo namenili za pisarniške prostore raznim množičnim organizacijam, medtem ko bodo četrti prostor preuredili v knjižnico, čitalnico in klub z bifejem, kjer se bodo vsakem času lahko zbirali občani ob partiji šaha, pomenku, poslušanju radia, gledanju televizijskih oddaj in podobnem. Po naj bi postal nekakšen klubski prostor, kjer se bodo lahko zbirali vsi — mladi in stari. Veliko sejno dvorano bodo pregradili s premično steno, tako da bo pri večjih zborih enoten prostor, pri manjših predavanjih ali sestankih pa bo po potrebi lahko tvorila dva zaključena in ločena prostora.

Po predračunih bi preureditev teh prostorov veljala okrog 5 milijonov dinarjev. Občinski odbor SZDL Bežigrad je v ta namen prispeval krajevni organizaciji SZDL Stožice že pol milijona dinarjev, 100 tisoč dinarjev pa so zbrali iz lastnih sredstev. Ob primernem dotoku sredstev računajo odgovorni činitelji družbeno političnih organizacij in krajevne skupnosti v Stožicah, da bodo otvorili nove prostore do maja meseca letos. Takšni prostori so občanom na območju krajevne skupnosti Stožice brez dvoma nujno potrebni, ker se bo le v njih začelo družbeno politično življenje odvijati v takšni meri, kot si le vsi samo želimo.

Ureditev potrošniškega centra

Razen ureditve novih prostorov za družbeno politične organizacije, občani krajevne skupnosti Stožice resno razmišljajo tudi o potrošniškem centru, kjer bi lahko kupili vse najnujnejše predmete široke potrošnje, ki jih vsak dan potrebujemo. Posebno zaradi močnega dotoka družin, ki se bo z dograditvijo nekaterih stanovanjskih stavb še povečal, postaja vprašanje gradnje novega potrošniškega centra iz dneva v dan bolj pereče. Ker pa so finančne možnosti za takšno gradnjo sedaj bolj skromne, pri krajevni skupnosti Stožice razmišljajo, da bi z razmeroma skromnimi sredstvi preuredili in dopolnili poslovne prostore nekaterih trgovin na območju trolejbusne postaje »ambulanta« in tudi drugod. Tu potrošniški predvsem pogrešajo mesnico, ker morajo ponj celo na Bežigrad ali na Ježico. Tudi mlekarina ne ustreza sodobnim higienskimi pogojem in jo bodo morali v najkrajšem času modernizirati ali pa preseliti v primernejše prostore. Podobno je s pekarno oziroma prodajalno kruha, ki zaradi skromne zmogljivosti še daleč ne more pokriti vseh potreb.

Na tem območju je šest trgovskih lokalov, ki jih bodo morali v doglednem času preurediti oziroma nekateri od njih preseliti, tako da bodo preostali čim bolj izkoriščeni in bodo v kar največji meri služili potrebam potrošnikov. Takšna rešitev ureditve potrošniškega centra bi bila seveda zelo cenena in tudi časovna, vendar bi mnogo prispevala k boljši preskrbi stanovalec krajevne skupnosti Stožice, ki morajo sedaj šestkrat zaradi drobnih nakupov oditi v ožje mestno središče. V naslednjih letih bodo kljub temu slej ko prej morali misliti na gradnjo novega potrošniškega centra, ker se bo zaradi številnih novih gradenj prebivalstvo tu še močno povečalo.

Servisna dejavnost je bila doslej bolj skromna, zato razmišljajo, da bi se servisna mizarska delavnica združila s sorodnima servisoma na Crnučah in v krajevni skupnosti Borisa Kidriča. Na ta način bi se kakovost servisnih uslug občutno povečala. Razen tega nameravajo v Stožicah v kratkem odpreti tudi mehanični servis, prvi tovrstni servis pri nas, kjer bi popravljali različne električne aparate od kuhalnikov do televizorjev in nudili usluge občanom tudi na domu. nil

Kakšne so možnosti za nove telefonske priključke

PTT podjetje Ljubljana je pred kratkim montiralo novo avtomatsko telefonsko centralo za 2000 telefonskih priključkov. Te številke bodo na pošti razdelili predvsem tam, kjer je položen telefonski kabel. Direktor PTT podjetja Ljubljana Dane Dovjak je takole odgovoril na vprašanje o telefonskih priključkih za Bežigradom:

»Precej novih števil je predvidenih za naselje Brinje in Savsko naselje. Tudi prošnji za napeljava telefonov je iz tega konca Ljubljane veliko. Glavni kabel je že potegnjen.

Da bi mogli napeljati telefon na Brinje in v Savsko naselje, je potrebna nova telefonska avtomatska centrala nekje v bližini stadiona. Občina Ljubljana-Bežigrad je pripravljena zgraditi tudi poštno poslopje.

Avtomatsko telefonsko centralo, ki bo vgrajena v novem poštnem poslopiju, bo plačalo PTT podjetje iz svojih sredstev. Kable pa, ki jih je treba napeljati od glavnega kabla do naročnikov, je pošta namestila kupiti z denarjem, ki se nabira od prometnega davka. Prometni davek je bil v letošnjem januarju ukinjen. Zato PTT podjetje s tem denarjem ne more več računati in naročiti kable.

»Vendar pa,« je menil direktor PTT podjetja, »bomo zaprosili slovensko gospodarsko banko za dolgoročno posojilo. Če nam bo to posojilo odobreno, bomo sredstva dobili do avgusta. Torej bi lahko ob koncu leta po stanovanjih na Brinju in v Savskem naselju že peli telefoni. Številke pa bo dovolj, saj montiramo na novo spet 2000 telefonskih priključkov.«

J. V.

Servis-šivalnica v Savskem naselju

Delovna sila in storilnost

Ko razpravljamo o predvidevanjih letošnjega družbenega plana, ne moremo pustiti v nemar vprašanja delovne sile, saj je prav od nje odvisen povečanje proizvodnje in povečanje delovne sile odvisen od povečanja produktivnosti.

Prav tu pa so predvidevanja naših gospodarskih organizacij vse prej kot razveseljiva. Po teh predvidevanjih naj bi se v letu 1963 povečalo število zaposlenih za 1054 oseb ali za 8% napram preteklemu letu. Res je, da naj bi se fakturirana realizacija, če jo vzamemo kot merilo povečanja proizvodnje, kar v precejšnji meri tudi je, povečala za 15%, tako da bi se po matematičnem izračunu torej povečala produktivnost za 5%. Pri tem pa ni upoštevano predvideno povečanje cen, za 2%, torej bi se produktivnost povečala le za 3%.

S takimi predvidevanji ne moremo biti zadovoljni, ker povečanje števila zaposlenih ni samo problem povečanja produktivnosti.

Zavedati se moramo namreč tega, da je delovna sila v našem okraju v bistvu še vedno deficitarna in je vsako povečanje prelivanje delovne sile iz enega področja v drugega, ali pa nadaljnje zniževanje kmetijske delovne sile. Priliv nove delovne sile iz podeželja pa zopet po drugi strani obremenjuje stanovanjski fond ter ustvarja tako imenovani pol proletariat.

Izhajajoč iz vsega navedenega moramo problemu zaposlovanja delovne sile posvetiti še prav posebno skrb, čeprav se 8% povečanje delovne sile ne nanaša v enaki meri na vse panoge gospodarstva.

Tako npr. predvidevajo industrijska podjetja le 5% povečanje, medtem ko so predvidevanja posameznih gospodarskih organizacij dokaj različna. Vsa industrijska podjetja predvidevajo, da bodo zaposlila 275 oseb več kot lani, pri tem pa gre tu večinoma za kvalificirane in visoko kvalificirane kadre. Nehote se pojavlja vprašanje, ali bo ta delovna sila sploh na razpolago? Tako naj bi TOPS zaposlil 50 oseb več kot lani, ELMA 42, Modna oblačila 83 in Energoinvest 30.

Tu so navedena le štiri podjetja, pri katerih je povečanje delovne sile največje, pri drugih industrijskih podjetjih sploh ne predvidevajo nikakega povečanja ali le malenkostna.

Povsem drugačna slika kot v industriji pa je v gradbeništvu. Tu se število zaposlenih poveča za 526 oseb ali za 16% pri 26% povečanju fakturirane realizacije, tako da lahko računamo s 4% povečanjem produktivnosti. Taki so pokazatelji celotne panoge, medtem ko je položaj po posameznih podjetjih dokaj različen.

Nikakor ne moremo sprejeti načrte nekaterih gospodarskih organizacij, ki predvidevajo večje povečanje zaposlenih kot pa realizacije, ker to v bistvu pomeni zmanjšanje produktivnosti. Ta podjetja so: Konstrukta, Projekktivni atelje, Blaganje, Industrijski biro, GP Bežigrad, Edilit in Instalacija. Pa tudi predvidevanja drugih podjetij, kot npr. Elektrosignala, ki računa s povečanjem zaposlenih za 210 oseb, niso v skladu s realnimi možnostmi dejanske zaposlitve toliko števila oseb.

Vse te gospodarske organizacije bodo morale ponovno pregledati svoje plane delovne sile in jih uskladiti z dejanskimi možnostmi in potrebami.

Pri trgovskih podjetjih ne zasledimo pretiranega povečanja zaposlenih, vendar je tudi tu eno podjetje — Elektrotehna — ki predvide-

va večje povečanje delovne sile, kot pa je predviden porast prometa, tako da bi bil letos promet na enega zaposlenega manjši, kot pa je bil lani, in sicer za 1%.

Predvidevanja drugih trgovskih podjetij so v skladu s predvidenim povečanjem prometa.

Nasprotno sliko pa nam nudi obrt, kjer naj bi se število zaposlenih, od 10% povečanju realizacije, povečalo za 66 oseb ali 7%. Razmeroma visoko povečanje delovne sile predvidevajo vsa tri podjetja avtoremontne dejavnosti: Motouniverzal za 14%, Avtoobnova za 19%, Avtomehanika pa za 27%. Vendar je vprašanje, če bo ta predvidevanja res možno realizirati, ker je pomanjkanje delovne sile prav v tej dejavnosti zelo pereče.

Tudi predvidevanja podjetja Ključavničarstvo, ki računa na 22% povečanjem delovne sile, bo najbrž

težko realizirati zaradi pomanjkanja tovrstnih kadrov.

Kaj nam torej kaže gornji bežni pregled predvidevanj gospodarskih organizacij glede povečevanja števila zaposlenih?

Brez dvoma je bilo pri sestavljanju planov temu vprašanju posvečeno s strani nekaterih gospodarskih organizacij premalo pažnje. S tem, da so tu omenjene le nekatere gospodarske organizacije, pa še ni rečeno, da je v vseh drugih vse v najlepšem redu. Ne samo te, temveč vse gospodarske organizacije bodo morale še enkrat pregledati svoje plane delovne sile in jih uskladiti z dejanskimi potrebami in možnostmi ter povečevati svojo realizacijo z modernizacijo, reorganizacijo proizvodnega procesa ter šele na zadnjem mestu s povečevanjem delovne sile.

HIJ

Kaj pa naše gostinstvo?

V vseh dosedanjih razpravah o gostinstvu smo se zadovoljevali z lakonično ugotovitvijo, da predstavlja gostinstvo v naši občini toliko in toliko manjših gostišč, mimogrede smo omenili še Savo in njeno rekreacijsko zaledje, pa smo tako rekoč v nekaj vrsticah opravili s celotnim gostinstvom.

Po drugi strani pa smo vsaj dvakrat letno komisijsko pregledovali gostinske obrate, ugotavljali v obstoječem stanju sanitarno-tehnične pomanjkljivosti itd. S tem smo sicer dosegli, da se je stanje v naših gostiščih za nekaj časa popravilo, potem pa je šlo vse zopet po starem tiru naprej.

RAZLIČNE ZAHTEVE

Zahteve po raznih vrstah in oblikah gostinskih obratov v naši občini so dokaj različne. Na eni strani imamo Gospodarsko razstavišče, ki zaradi velikega števila obiskovalcev razstav zahteva sodoben gostinski obrat, ki naj bi zadovoljil vse potrebe obiskovalcev razstavišča. Na drugi strani pa imamo Savo z njenim rekreacijskim zaledjem, ki zopet zahteva svojevrstno obliko gostinstva, da bi čimprej zadovoljilo vse potrebe obiskovalcev tega predela.

Ker je Titova cesta ena glavnih vpadnic v mesto, se ob njej razvija, oziroma naj bi se razvijalo turistično gostinstvo, ki zahteva posebno obliko gostišča. Za potrebe prebivalcev samih pa bi po posameznih področjih potrebovali gostišča restavracijsko-družbenega ka-

rakterja. V neposredni bližini Gospodarskega razstavišča imamo kavarno, ki pa ne zadovoljuje potreb tega predela, poleg tega pa je oblika kavarne že preživela.

NAMESTO KAVARNE »JURCEK«

Da bi rešili problem gostinstva v tem predelu občine in da bi prostore kavarne kar najbolje uporabili, smo že v letu 1961 pripravili program rekonstrukcije tega obrata. Izkazalo pa se je, da bi minimalna ureditev tega lokala zahtevala okoli 45 milijonov dinarjev. Ne glede na to, da nismo razpolagali s potrebnimi sredstvi, bi bila preureditev teh prostorov za tako ceno nesmotna. Zato je bilo po daljših posvetovanjih pristojnih svetov sklenjeno, naj se ta lokal uporabi za trgovino, kolikor pa bi bila na razpolago investicijska sredstva, naj bi jih uporabili za gradnjo novega gostinskega objekta na drugem mestu.

Ob reševanju tega problema se je pojavila druga varianta: preureditev okroglega paviljona na razstavišču (»Jurček«) v gostinski obrat. Ta ideja v lanskem letu zaradi zaprte Titove ceste ni bila aktualna, letos pa se zopet postavlja v ospredje ter naj bi jo realiziralo Gospodarsko razstavišče samo. S tem bi bil ugodno rešen problem gostinstva v tem predelu.

Ideja o rekreacijskem centru ob Savi je sicer že stara, konkretne priprave pa so se pričele pred dvema letoma, ko je bila naročena izdelava potrebnih načrtov. Že na podlagi prvih osnutkov tega centra se je začela široka akcija popularizacije tega načrta, ker ureditev takega centra ni le stvar naše občine, temveč celotnega mesta. Lani so bili dokončno izdelani idejni načrti, nato je bilo ustanovljeno podjetje za izgradnjo tega centra, ki že posluje ter bo že letos začelo gradbena dela.

Ostalemu gostinstvu, tako turističnemu kot tudi domačemu, pa smo do sedaj posvetili mnogo premalo pozornosti. Lani so nekateri delovni kolektivi spoznali, da je obseg njihovega poslovanja že prerasel možnosti upravljanja po delovnem kolektivu ter da v dosedanjih obliki ni-

PODJETJE ZA PROMET S FARMACEVTSKIM MATERIALOM

KEMOFARMACIJA

LJUBLJANA, Metelkova 7 Poštni predal 143

Telefoni h. c. 32-333, direktor 36-729

Brzjav: Kemofarmacija, Ljubljana

Tekači račun pri NB 606-11-3-221

Trguje na debelo in uvaža za svoj in tuj račun: Sanitarni material, farmacevtske in laboratorijske kemikalije, tipizirano zdravilo, obvezni material, higijenska kozmetična sredstva, serume in vakcine, galenske in dietetske preparate, kozmetik in vse medicinske artikole.

V lastnem laboratoriju analizira zdravila in pripravlja galenske preparate.

majo možnosti nadaljnega razvoja. Zato sta se kolektiva dveh gostišč odločila, da se priključita gostinskemu podjetju »Bežigrad« — kavarni Bežigrad, ki je že v dotedajni obliki imelo tri ločene obrate. S tem, da bo konec februarja kavarna prenehala poslovati, pa se bodo zaradi novih priključenih obratov kapacitete tega podjetja le povečale.

Ker bo gostinsko podjetje »Bežigrad« tako združilo sredstva, bo možno že letos rekonstruirati gostišče »Planica« ob Titovi cesti. Tu naj bi nastal moderen restavracijski obrat, ki naj bi služil ne le prebivalcem razmeroma močnega zaledja, temveč tudi poslovnim ljudem, katere privablja neposredna bližina poslovne stavbe Lesnine, pa tudi turistom, ki prihajajo v mesto, saj so tu na voljo vsaj minimalne možnosti parkiranja.

Predvidevamo, da se bodo tudi letos nekateri kolektivi odločili za združitve svojih sil, s čimer se bodo povečale možnosti uspešnega reševanja problema gostinstva v naši občini.

»RUSKI CAR« BI BIL LAHKO ATRAKCIJA, CE...

Med turistično zelo zanimive gostinske spada nedvomno »Ruski car«.

Prebivalcem Savskega naselja

Obveščamo prebivalce Savskega naselja, da pri krajevni skupnosti dela komisija za preskrbo, ki proučuje probleme in vprašanja, ki jih postavljajo potrošniki v zvezi s trgovino in preskrbo.

Prosimo vse prebivalce Savskega naselja, da svoja tozadevna mnenja in predloge pošiljajo na tajništvo krajevne skupnosti ali v nabiralnike potrošniškega centra in samopostrežne trgovine.

Predsednik komisije
Koračin Tone

Gostilna, ki je bila nekdanj zelo znana, tipična »kranjska« gostilna, je ob raznih renoviranjih utrpela glede svoje izvirnosti in privlačnosti — predvsem za inozemskega turista — znatno škodo. Vedeti moramo, da ima inozemski turist gostišč z modernim, enostavnim pohištvo sam doma dovolj ter da na svojem potovanju išče krajevne zanimivosti, med drugim seveda tudi v gostinskih obratih. Po zunanji podobi mu tako gostišče Ruski car kot tudi gostišče Pri Alešu obljubljata, da bo našel, kar išče, žal pa je bridko razočaran, ko najde v notranjosti le najpreprostejšo, minimalno in suhoparno ureditev v nekakšni moderni obliki. Če k temu prištejemo še to, da ima gostilna na razpolago

Dopisujte v »Zbor občanov«

zelo skromen izbor jedil in pijač, brez kakršnihkoli domačih specialitet, je nujno, da tak gost zapusti lokal razočaran.

Prav področje Ježice pa je idealno za razvoj turističnega gostinstva. Tu se tako domači kot tudi inozemski turist rad ustavlja, ker ima po navadi večje možnosti za parkiranje svojega vozila, poleg tega pa prav tu išče kolorit dežele, skozi katero potuje.

Kot vidimo, je problematika v gostinstvu zelo pestra. Te panoge ne moremo več obravnavati samo z lakoničnimi ugotovitvami, temveč ji moramo posvetiti vso potrebno skrb.

HIJ

Zbor občanov

Izdaja Občinski odbor SZDL Ljubljana-Bežigrad — Ureja uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik France Sušteršič — Za upravo odgovarja Ljubo Brezigar — Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Smoletova 16 — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča«

Odreži

Upravi

„Zbora občanov“

LJUBLJANA
Smoletova 16

Znamka
za
15 dn

Odkar je začel delovati podvoz na Titovi cesti, je Parmova ulica postala slepa. To pomeni, da se konča pri železniških tirih. Železniško podjetje Ljubljana je z obeh strani opremilo nekdanji prehod z vidnimi tablami, na katerih jasno piše: PREHOD ČEZ PROGO PREPOVEDAN! Res da bi bila visoka ograja boljše sredstvo za zavarovanje proge; toda kakor železniško podjetje smo tudi mi mnenja, da ti dve tabli zadosti opozarjata na nevarnost prehoda preko tirov. To pa nikakor ne skrbi nekaterih ljudi, ki kar mirno prehajajo čez progo. Ko bo prišlo do nesreče bo prepozno, zato menimo, da bi nekdo kršilce lahko na mestu kaznoval z denarnimi kaznimi ali pa jih prijavil sodniku za prekrške (Foto: Busić)

Fizkultura in občinski statut

Statut odseva doseženo razvojno stopnjo družbenih odnosov in — kot je rečeno v uvodu k predlogu novega statuta bežigradske občine — ne more določiti nečesa, »kar nima in še ne bo kmalu imelo materialne osnove«. Kakšno je v tej luči mesto telesne kulture v temeljni listini bežigradske občine in kakšne so perspektive te družbene dejavnosti?

Preberimo 15. člen osnutka novega statuta: »V skrbi za zdrav razvoj fizičnih in umskih sposobnosti občanov podpira in pospešuje dejavnost telesno vzgojnih društev, skrbi za gradnjo novih športnih objektov in vzdrževanje obstoječih športnih naprav«. Telesna vzgoja je omenjena še v 113. členu, kjer je rečeno, da ima občinska skupščina lahko med drugimi tudi svet za telesno vzgojo. Telesno kulturo zaslužitmo še v določilih členov, ki omenjajo dejavnosti, katerim posveča občina posebno skrb (zdravstvo, kultura, otroško varstvo itd.). Telesna kultura tukaj ni izrecno omenjena.

Precej splošna določila 15. člena so torej »pravni temelji« telesne kulture v bežigradski občini. Bolj konkretna določitev mesta in vloge telesne kulture, predvsem kot nepogrešljivega dela standarda delovnih ljudi, bi pripeljala do obljub, ki se jih niti v bližnji prihodnosti in še manj v danih pogojih ne bi dalo uresničiti. Vendar 15. člen pušča dovolj široko odprta vrata oblikovanju novih odnosov na področju telesne kulture, ki bodo podprti s trdno materialno bazo, lahko dobili tudi pravno osnovo v bodočih aktih občinske skupščine.

Investicijska politika, način financiranja, skrb za vzdrževanje objektov — trije najbolj pereči problemi telesne kulture — niso obdelani v novem statutu. Ta vprašanja še niso toliko razčiščena, da bi lahko našli zanje zanesljive odgovore v statutu. Ko bo s skladom za financiranje telesne kulture urejeno stalno in sistematično financiranje in ko bo lahko občina prevzela skrb za vzdrževanje vseh objektov, ne bo težko tudi to »uzakoniti«. Določila o skladih in komunalnih službah nudijo dovolj izhodišč.

Telesna kultura se bo morala bolj usidirati v krajevnih skupnostih, ki prevzemajo vrsto nalog za neposredno zadovoljevanje potreb občanov. Sem prav gotovo spada naloga, da krajevne skupnosti skrbijo tudi za pospeševanje telesno kulturne dejavnosti.

Poleg organiziranja in pospeševanja komunalne, socialne, zdravstvene in drugih dejavnosti, organiziranja kulturno-zabavnih in drugih prireditev, skrbijo krajevne skupnosti tudi za graditev in vzdrževanje komunalnih objektov (seveda tistih, ki jim jih prepusti občina). Ze zdaj jih morda sodilo v statut, da krajevne skupnosti skrbijo tudi za površine, namenjene telesno-kulturnemu izživiljanju prebivalcev.

Objekte za telesno kulturo bomo prej ali slej šteli za nepogrešljive komunalne objekte vsakega naselja. Tudi takšna funkcija (in zaradi tega spremenjena oblika upravljanja in vzdrževanja) bo v novem statutu našla pravno oporo v okviru določil o komunalnih službah. Tu velja omeniti člen, ki pravi, da občinska

skupščina lahko prenese upravljanje komunalnih naprav in objektov v naseljih in vaseh na krajevne skupnosti ter jim tudi zagotovi sredstva za financiranje teh naprav in objektov. V tej zvezi je pomemben tudi odstavek 27. člena, ki pravi, da »občina daje prednost tistim investicijam na področju komunalnih zadev v posameznih krajih in naseljih, kjer je sodelovanje in udeležba občanov večja«. Če to prenesemo na gradnjo telesno kulturnih objektov, s tem ne bi hoteli reči, da bi morala biti le-ta odvisna zgolj od pripravljenosti občanov. Zavedajoč se pomena telesne kulture, skrbi za objekte družba, vendar pa tudi večjega sodelovanja občanov ne gre zametavati, saj telesna kultura ni le stvar mladine, temveč vseh občanov.

Skrb za rekreacijo obravnava statut kot nalogo turističnih društev, pri čemer gre za tisto tedensko, »turistično« rekreacijo. Rekreacija (razvedrilna vadba občanov — proizvajalec, tudi tistih, ki niso ravno člani mladinske organizacije) je ena glavnih nalog telesno kulturnih organizacij, ki so se doslej premalo

zavzemale v tej smeri. Na razpolago tudi ni bilo sredstev in kadrov.

Telesno kulturne organizacije bodo v tesni povezavi s stanovanjskimi skupnostmi lahko zagotovile prostore in organizirale dnevno vadbo prebivalcev v naseljih, vtem ko bo skrb za tedensko rekreacijo, ki ima bolj ali manj turistični značaj, naloga turističnih društev.

V novem statutu bi kazalo termin »telesna vzgoja« nadomestiti s širšim pojmom »telesna kultura«, ki ga uporabljamo, misleč na temeljno telesno vzgojo, športno udejstvovanje in rekreacijsko izživiljanje občanov. Organizacije, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, bi pravilneje imenovali »telesno kulturne organizacije«.

Telesna kultura je našla svoje mesto v predlogu novega statuta bežigradske občine, čeprav na tem področju ne prinaša kakšnih bistvenih, novih rešitev. Če zdajšnje stanje zahteva bolj konkretna določila in bližnje perspektive bolj otipljivo izhodišče — to naj ugotovi široka razprava. V statutu je dovolj prostora za dopolnitve.

J. S.

Tekmovanje za Perov pokal

Dva lepa uspeha, žal brez prvega mesta

Kakor vsako leto tako je bilo tudi lani na Rakovniku tekmovanje za pokal narodnega heroja Franca Perarja. Po propozicijah tega tekmovanja, ki je bilo lani že dvanajstič, morajo udeleženci preteči stezo od osnovne šole na Rakovniku do strelišča na Dolenjski cesti, potem pa spet nazaj. Lansko tekmovanje je okrajni strelski odbor poveril strelskemu odboru občine Ljubljana-Vič, in kakor vsako leto tako je bilo tudi to leto tekmovanje na nedeljo, ki je časovno najbližje prazniku JLA — 22. decembra. Tako se je 23. decembra dopoldne zbralo 53 tročlanskih moških in ena ženska ekipa v hudem mrazu in močnem vetru pred osnovno šolo na Rakovniku. Po uvodnem pozdravnem govoru generalmajorja Dušana Švare so na pot odšli prve ekipe.

Posebna draž lanskega tekmovanja je bila tudi v tem, da bi ekipa strelskega društva »Protiavionca« iz bežigradske vojašnice lahko »Perov« pokal osvojila že tretjič zapovrstjo in ga na ta način po propozicijah tega tekmovanja tudi zadržala v trajni lasti. Pripadniki JLA iz bežigradske vojašnice so pravzaprav naši občani, čeprav le za čas, ko služijo kadrovski rok. Pred njimi pa je startala ekipa iz Beročevega. Ze ti fantje so dosegli izvrsten čas in ker so tudi dobro streljali; je vsaj v začetku kazalo, da bo pokal kar njihov. Toda ekipe so bile tokrat zelo močne in njihov sicer odlični rezultat ni delal preglavice kar petim moštvom. Med temi so bili proiavionci iz bežigradske vojašnice. Ko so prišli na cilj, jim je komisija izmerila čas, ki je bil kar za dobro minuto boljši od njihovega prejšnjega — rekordnega. Ob

koncu tekmovanja pa sta jih prehiteli še dve ekipi, tako da so sicer odlični, obenem pa nesrečni »Protiavionci« končali le na tretjem mestu. Pred njimi so se uvrstili njihovi tovariši iz strelskega društva »Okrogar Nestle« iz vojašnice na Fužinah v Polju ter ekipa strelskega društva SAK »Tržič«.

Ob koncu tekmovanja so desetim prvoplasiranim ekipam razdelili spominke plakete. Od ekip iz naše občine sta taki plaketi dobili ekipa »Protiavionca« iz bežigradske vojašnice, ki je v končnem plasmaju zasedla tretje mesto in ekipa strelskega društva iz Beročevega, ki je bila šesta. Žal so morali »Protiavionci« pokal »Franca Perarja«, ki je že dve leti zapovrstjo krasil njihovo vitrino predati zmagovalcu, potem ko je že skoraj kazalo, da bo za vedno ostal njim.

Tudi ostale bežigradske ekipe so se dobro borile, čeprav na končnih lestvicah bile na nevpadljivih mestih. Velja še omeniti drugo ekipo »Protiavionca«, ki se je najbolje odrezala v teku, saj so vso progo pretokli v pičlih 7:07 minutah, ker pa so slabo streljali, so ob koncu zbrali premalo prednostnih točk in so zato zaostali za najboljšimi.

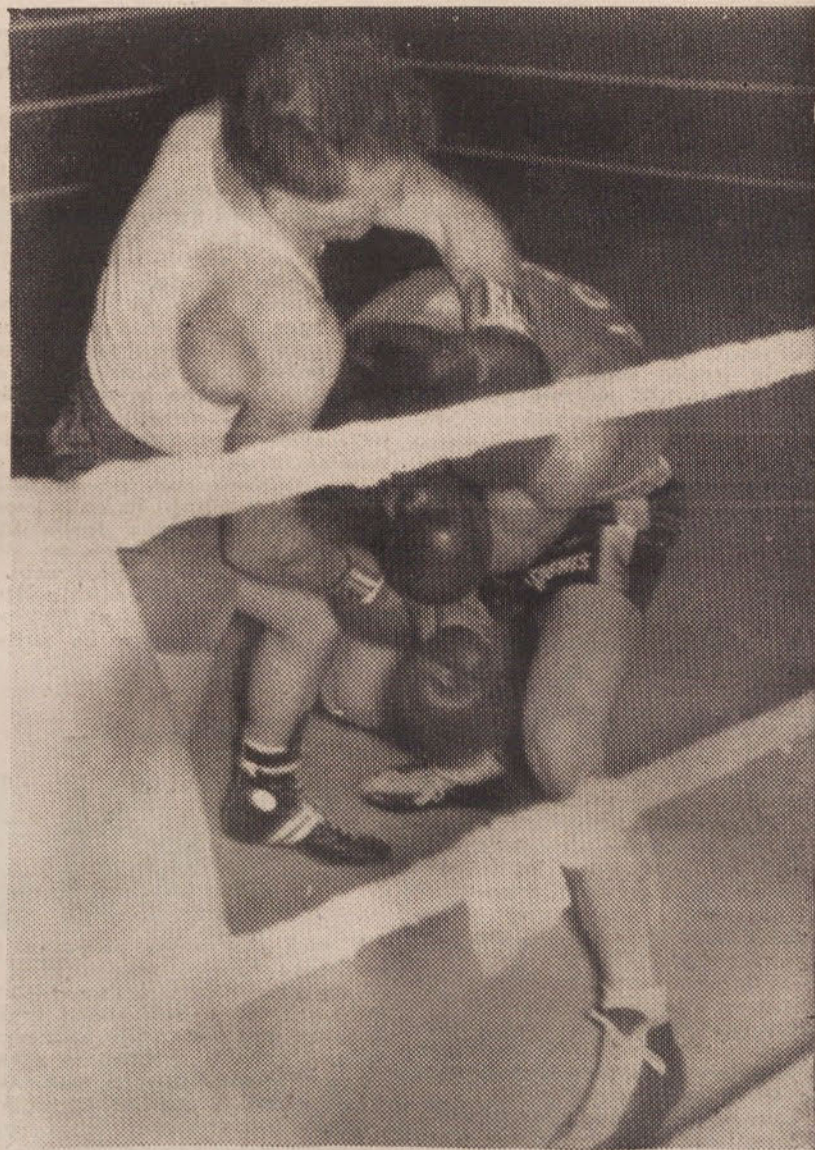
Za primerjavo nekoliko rezultatov: Zmagovalna ekipa SD »Okrogar Nestle« — 4:09 (tek 8:05, streljanje 59 krogov), 2. SD SAK »Tržič« — 4:16 (tek 8:08, streljanje 58 krogov), 3. SD »Protiavionca« I. — 4:32 (tek 7:28, streljanje 44 krogov), 6. SD »Beročeve« — 5:22 (tek 7:47, streljanje 36 krogov).

Nepričakovan uspeh

V prvi tekmi košarkarskega kluba Bežigrad v C-skupini zimske košarkarske lige so Bežigradčani nepričakovano premagali moštvo »Partizana« iz Medvode s 35:23 (15:10). Za Bežigrad so bili uspešni: Cvar 14, Bivic 9, Urbanija 4, Kozina 4, Zgur 2, Vitorovič 2, Blaganje, Ramšak, za Medvode pa so vse koše dosegli: Jesih 13, Knifec I. 4 in Bešter 6.

Pred tekmo z Medvodami smo bili zelo črnogledo razpoloženi, saj so Bežigradčani v zimskih mesecih zelo malo in neredno trenirali. Po lanskoletnem uspehu v tekmovanju v zimski košarkarski ligi Ljubljane pa so dosegli tako lep uspeh — v svoji skupini so bili prvi, da jih je letos doletela čast pa tudi dolžnost čim bolj zastopati svoje barve in obenem tudi bežigradski šport v tem tekmovanju. Medvode so namreč v prvi slovenski košarkarski ligi, kamor našim fantom lani zaradi neresnosti ni uspelo priti. Fantje so bili pred tekmo vsi mnenja, da v tem tekmovanju pravzaprav ne bodo dosegli ničesar.

Ze prve minute pa so dokazale, da so Bežigradčani, če ne že boljši, pa vsaj enakovredni Medvodam. Prvi koš je dosegel Cvar, ki je bil na vsej tekmi tudi najboljši mož na igrišču. Zlasti je navduševal gledalce z uspelimi skoki pod obema

Velika dvorana Gospodarskega razstavišča v naši občini je po novem letu vsak dan prizorišče raznih športnih tekmovanj. Na sliki je prizor z boksarskega srečanja med ljubljanskim Odredom in Ignisom

Foto: Busić

Sestanek košarkarjev Bežigrada

Resneje, resneje...

Sredi januarja so se v bežigradski glasbeni šoli sestali košarkarji »Bežigrada«, da bi se pogovorili o svojem dosedanjem delu in o bodočih nalogah soočega kluba. Bežigradske košarkarje tare namreč to, da so jeseni spet odšli k vojakom nekateri slebri članskega moštva, ki so bili obenem tudi v upravi kluba. Z njihovim odhodom pa je klub pričel životariti. To se je zlasti pokazalo ob novem letu, ko bi se morala članska vrsta resneje pripravljati za tekmovanje v zimski ligi in za letošnje tekmovanje v ljubljanski podzvezni košarkarski ligi.

Sicer pa ne gre le za samo upravo Klub si je zagotovil dvakrat tedensko telovadnico, in sicer v bežigradski gimnaziji ter v obrtni šoli za razne stroke, medtem ko mladinke trenirajo doakrat tedensko v telovadnici učiteljskega v Ljubljani. Žal pa so ti treningi sila slabo obiskani. Za takšno malomarnost se pač člani kluba ne morejo zagovarjati na upravo kluba, ampak je kričda pri njih samih. Ze lani, ko so bežigradski mladinci dosegli nekaj lepih uspehov, se jih je polotila neresnost. Na treninge skorajda niso več prihajali, tako da je klub končno mladinsko moštvo razpusil, ostanek mladincev pa priključil kar članom. Tudi mladinke skrajno neresno trenirajo, tako da so prisotni člani na sestanku že začeli razmišljati o raz-

pustitvi kluba Ker pa bi bilo po nekajletnem obstoju klub zelo neprijetno razpustiti, posebno ker je dosegel nekaj lepih uspehov, so na sestanku imenovali nekaj novih članov v upravo in sklenili, da bodo letos delali resneje. Tako ušamo, da letos ne bodo tako neresni, da bi v tekmovanju za proo ljubljansko podzvezno košarkarsko ligo izgubljali tekme s slabšimi nasprotniki in da se bodo oseskozi z vso resnostjo borili za čim boljši uspeh tako v tem tekmovanju kakor tudi v zimski ligi, kjer jih je po lanskem uspehu (v svoji skupini so zasedli prvo mesto) doletela čast, da letos tekmujejo v kvalitativno višjem razredu. Vsi se zavedajo, da imajo letos neprimerno manj možnosti za uspeh, kakor so jih imeli lani, zavedajo pa se tudi, da bi z resnejšim delom in nekoliko ljubezni do kluba lahko dosegli več. Lani so namreč na tekme prihajala zelo okrnjena moštva, klub pa je tudi imel velike težave z igriščem. Zato so si letos zagotovili nalogo, da najprej in čimprej usposobijo proo moštvo, da pritegnejo čim več mladine v klub, kar velja tudi za mladinke, da uredijo finančno stanje in da končno dobijo igrišče. Na sestanku prisotni člani so bili soglasni, da bi najprimernejši prostor za igrišče bil v jami pri šoli dr. Vita Kraigherja, le da bi morali igrišče asfaltirati.

Ob koncu sestanka so se še pogovorili, kako naj bi v bodoče kaznovali neresne člane kluba, tu posebno prednjačijo bivši mladinci, in se dogovorili, da bodo več neoprotičenih izostankov s treningov, kaznovali z izključitvijo takšnega neresnega člana iz kluba.

B. S.

Odreži

Naročam se na glasilo SZDL občine Bežigrad „Zbor občanov“.

Pošiljajte mi ga na naslov:

Podpis:

»Zbor občanov« vam posreduje informacije, ki so vam kot občanom, kot proizvajalcem nujno potrebne.

Skoki v Dolu odgodeni

V Dolu so se že dalj časa vestno pripravljali na tekmovanje v smučarskih skokih, ki bi moralo biti v nedeljo, 3. februarja. Žal pa je ravno ta dan začel naletavati sneg, tako da so morali tekme za ugoden čas preložiti.

Ker smo nameravali s tega tekmovanja pridobiti daljše poročilo s slikami, se vsem bralcem oprostamo, ker smo zaradi odgoditve ostali brez slikovnega materiala.

-nc